КПСС XXV СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 187 (5536).

24 СЕНТЯБРЬ ЧОРШАНБА

1975 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

СИФАТ — ИШ МЕЗОНИ

Мамлакатимиз халқ хўжалигининг барча тармоқларида ишлаб чиқариш самарадорлигини кескин ошириш ва шу асосда она-Ватанимиз куч-қудратини янада мустаҳкамлаш, халқимизнинг моддий фаровонлиги ва маданий турмуш шароитини яхшилаш юзасидан КПСС XXIV съезди белгилаган тарихий вазифаларни амалга оширишда тайёрланаётган маҳсулот сифатини муттасил яхшилаб бориш ниҳоятда муҳим аҳамиятга эгадир. Шунинг учун ҳам экономикамиз тараққиётининг ҳозирги босқичида маҳсулот ишлаб чиқаришни тўхтовсиз кўпайтириш қатори унинг техник-иқтисодий кўрсаткичларини тинмай ошириб боришга эришиш зарур. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев уқтириб ўтганидек, «Ривожимиз ҳозирги босқичининг асосий хусусияти айни шундан иборатки, мамлакатимиз иқтисодий ўсишининг миқдорий омиллари билан бир қаторда сифатий омиллари тобора кўпроқ биринчи ўринга чиқиб қолмоқда».

Тайёрланаётган маҳсулот, у улкан агрегат ёки оддий бир кичик деталь, кенг истеъмол товари бўлишидан қатъий назар, сифати қанчалик яхши бўлса, ижтимоий меҳнат самараси шунчалик баракали бўлади. Ўз фаолиятида бунга амал қилаётган областимиз кўпчилик бирлашма, комбинат, завод-фабрикалари ишчи-хизматчилари ўзлари ишлаб чиқараётган маҳсулот турларининг техник-иқтисодий кўрсаткичларини ошириш йўлида мунтазам ижодий изланиш олиб боришяпти.

Шу туфайли ҳам областимиз саноат корхоналарида сифатни бошқариш системалари тобора кенг жорий қилинмоқда. Қатор коллективлар ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш, мавжуд асбоб-ускуналарни модернизациялаш ёки янги, замонавийлари билан алмаштиришга катта эътибор бермоқдалар. Саратовлик машинасозларнинг маҳсулотни бир кўрсатишдаёқ техника контроли бўлимига топшириш, шахсий тамғалар билан ишлаш каби илғор иш усулларини қўллаётган ишчилар сафи тўхтовсиз кенгайиб бормоқда.

Саноат корхоналарининг партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари маҳсулот сифатини ошириш муҳим аҳамиятга эга эканлигини тушунтириш юзасидан катта ташкилий, оммавий-сиёсий ишларни амалга ошираётганликлари туфайли ишчи-хизматчиларда ўз корхонаси маркаси, қўлидан чиқаётган маҳсулот шарафи учун масъулият ҳисси шаклланмоқда. Ишчи ва хизматчилар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа авж олдириляпти. Айниқса, «Сифат аълочиси», «Олтин қўлли уста», «Ўз касбининг устаси» ва бошқа шу каби шарафли номни олиш юзасидан меҳнат рақобатининг йўлга қўйилиши яхши самара бермоқда.

Айрим саноат корхоналари коллективлари маҳсулот сифатини яхшилаш бўйича ибратли ишларни амалга оширяптилар. Бу соҳада айниқса, «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси коллективининг иш тажрибаси қимматлидир. Корхонада маҳсулот сифатини оширишга қаратилган ташкилий-техникавий тадбирлар қатъий программа асосида амалга оширилаётганлиги учун ҳам ҳозирги вақтда 43 хил пальто модели сифат белгиси билан чиқарилмоқда. Янгийўл пойафзал фабрикасида 16 хил маҳсулотга шу белги берилган. Тошкент кабель, электрон-техника заводлари, Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, Олмалиқ мебель фабрикаси ва бошқа ўнлаб корхоналар коллективлари ишлаб чиқараётган маҳсулотлар буюртмачиларга манзур бўлмоқда.

Экономикамиз етакчи тармоғи ҳисобланган саноатда маҳсулот сифатини яхшилаш юзасидан анчагина ишлар қилинди. Лекин олдинда ҳали катта, муҳим ва масъулиятли вазифалар турибди. Ҳар бир корхона коллективи фаолиятининг бу муҳим кўрсаткичи умуман олганда талаблар даражасида эмас. Сифат белгиси билан тақдирланган маҳсулот турлари ҳали жуда кам, бундай буюмлар саноатчиларимиз ишлаб чиқараётган ялпи маҳсулотнинг ҳали оз қисмини ташкил қилмоқда. Бунинг устига корхоналарда маҳсулотларни давлат Сифат белгисига тақдим этиш планлари кўпинча бажарилмай қоляпти. Қатор корхоналарда маҳсулот сифатини яхшилаш учун кураш пухта ташкил этилмаган, сон кетидан қувиб сифатга эътибор бермаслик ҳоллари ҳамон бартараф қилингани йўқ.

Айниқса, қурилиш индустрияси, бинокорлик материаллари, пахта тозалаш, луб саноати, айрим машинасозлик корхоналарида маҳсулот сифатини яхшилаш билан суст шуғулланилмоқда. Ишнинг сифат кўрсаткичларини ошириш юзасидан белгиланган тадбирларнинг аксарияти амалга ошмасдан қоғозда қолиб кетмоқда. Янги техника, прогрессив технологияни жорий қилиш, илғор иш усулларини қўллаш, эскириб қолган асбоб-ускуналарни янгилари билан алмаштириш, ишчиларнинг малакаси ва маҳоратини ошириш билан жиддий шуғулланилмаётган, фан-техника ютуқларидан ишлаб чиқаришни юксалтириш манфаатлари йўлида фойдаланишга эътибор берилмаётган корхоналарда сифати паст, ҳатто эскириб, ҳаридорталаб бўлмаган маҳсулотларни тайёрлаш давом этмоқда.

Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикаси, «Шарқ» мебель фирмаси, Олмалиқ рўзғор химияси заводи, қатор ғишт, темир-бетон конструкциялари заводларида шундай аҳволни кўриш мумкин. Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикаси маҳсулот сифати ёмонлигидан ҳар йили кўплаб зарар кўрмоқда. Корхонага рекламациялар тез-тез тушиб туради. Фабрика биргина беш йилликнинг аниқловчи йилида 120 га яқин рекламация олди. Буюртмачиларга 59 минг сўмлик жарима тўлади. Ўзбекистон қишлоқ хўжалик машинасозлик заводида ҳам янги маҳсулот икки қаторлаб чигит экувчи сеялкаларни ишлаб чиқаришда пала-партишликка йўл қўйилмоқда. Натижада бу машиналар нуқсонларини бартараф этиш учун корхонага қайтариб юборилмоқда.

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, сифат учун кураш қаерда изчил, қатъий белгиланган план асосида олиб борилаётган бўлса, ўша ерда маҳсулотнинг техник-иқтисодий кўрсаткичлари муттасил яхшиланиб бормоқда. Шуни ҳисобга олиб барча саноат корхоналарида ишнинг сифатини оширишни доим эътибор марказида тутиш, бу масалага мавсумий бир иш деб қарамасдан балки у билан мунтазам шуғулланиш даркор.

ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК — СИФАТ БЕШ ЙИЛЛИГИ БЎЛАДИ. Шунинг учун ҳам халқ хўжалигининг барча тармоқларида маҳсулот сифатини ошириш, бунинг учун барча омиллардан фойдаланиш, кам чиқим билан кўплаб сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни таъминлашга эришиш керак, бу соҳада мавжуд бўлган камчиликларни зудлик билан бартараф этиш зарур. Ҳамма жойда КПСС Марказий Комитетининг Львов области партия ташкилотлари ва илғор саноат корхоналари коллективларининг маҳсулот сифатини бошқаришнинг комплекс системасини ишлаб чиқиш ва жорий қилишдаги иш тажрибаси ҳақидаги қарорини ҳар томонлама чуқур ўрганиш ва львовликларнинг бу прогрессив усулини кенг қўллаш лозим.

Коммунистик партия ва совет ҳукумати маҳсулот сифатини яхшилашга ҳар доим жуда катта эътибор бермоқдалар ҳамда бу муҳим вазифанинг муваффақиятли бажарилиши жуда катта халқ хўжалиги аҳамиятига эга эканлигини таъкидлаб, барча корхоналар коллективларини бу ишга муносиб ҳисса қўшишга даъват этмоқдалар. Шунинг учун ҳам сифатли ишлаш саноат ходимларининг фаолияти мезони, виждон амри бўлиб қолишига эришиш керак.

Валлома Тўхтабоев ўз ишининг моҳир усталаридан. У Бекобод районидаги Ойбек номли совхозда илғор бригадага раҳбарлик қилади. Деҳқонлар ҳар гектар ердан 52 центнердан «оқ олтин» топшириш учун сўз беришган. Улар ҳосилнинг асосий қисмини «зангори кема»лар ёрдами билан териб олиш учун куч ва ғайратларини сарф этмоқдалар. Бошқа механизаторлар қатори бригада бошлиғи ўртоқ Тўхтабоев ҳам терим машинасига ўтирди. У мавсумда 250 тонна пахтани териб бераман деди. «Зангори кема»ларнинг жадал ишлаши туфайли суръатга-суръат қўшилмоқда. Суратда: тажрибали механизатор, бригада бошлиғи В. Тўхтабоев. Пастда Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг далаларида машина билан пахта териш пайти.

А. Авазов, А. Қодиров ва Г. Пун (ЎзТАГ) фотолари.

ПЛАН ИККИ ИШ КУНИДА БАЖАРИЛДИ

ҚУЙИ ЧИРЧИҚ районининг хўжаликлари машина теримини бошлаб юбордилар. Колхоз ва совхозларда «зангори кема»лар унумли ишламоқда. Шунинг учун ҳам кўрсаткичлар ҳаммани хурсанд қилмоқда.

«Коммунизм» совхозининг бўлимларида ҳам йиғим-терим икки сменада олиб бориляпти. Малик Мирзаев бошлиқ бригада деҳқонлари «зангори кема»ларнинг яхши ишлаётгани туфайли йиллик пахта тайёрлаш планини икки иш кунида бажаришди. Ҳар гектар ердан 27,5 центнердан «оқ олтин» топширилди. Пахтакорлар эришилган ютуқларини мустаҳкамлаб, гектаридан 55 центнердан пахта тайёрлаш мажбуриятини олдилар. Социалистик мажбуриятни 8 октябрга қадар бажаришга ҳаракат қилинмоқда. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Турди Қосимова, Муҳаммад Зуфаров каби «зангори кема» капитанлари кунига 8—10 тоннадан пахта териб, олдингилар сафида боришмоқда.

Совхознинг Нордали Давришев раҳбарлик қилаётган бригадаси ҳам маррага етиб келди. Йиллик план уддаланди.

А. НОДИРОВ.

«ОҚ ОЛТИН» ШАЙДОЛАРИ

Оққўрғон районидаги «Озод» колхозининг пахтакорлари бу йил омилкорлик билан иш олиб бордилар. Айниқса Маткарим Қосимов бошлиқ 4-бригада ҳосилдорликни ошириш, арзон ва сифатли пахта етиштиришда, унинг кўп қисмини машиналар билан териб олишда яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар.

Бободеҳқон Мадкарим ака бошлиқ бригада аъзолари учун бу йил райондаги барча пахтакорлар сингари, катта синов йили бўлди. Ҳар қатра сув ҳисобга олиниб, иш олиб борилди. Ғўзаларнинг чанқаб сув ичишига йўл қўйилмади. Ҳозир шу катта меҳнатнинг самараси кўзга яққол кўриниб турипти. Барча майдонларда мўл пахта ҳосили етиштирилди.

Айни кунларда бригада далаларида қизғин меҳнат палласи бошланди. Теримчилар ҳар куни кўплаб «оқ олтин» термоқдалар. Зиннатой Рашидова, Ширин Арслонова, Ойниса Солиева каби чевар теримчиларнинг ишидан ҳамма хурсанд. Уларнинг терган пахтаси ҳар куни 70—80 килограммдан ошмоқда.

Бригаданинг пахтаси машинада териладиган майдонларида дефолиация сифатли ўтказилди. Ҳозир дала четларида терим машиналари буриладиган жойлар ҳозирланиб, машина теримига тахт қилиб қўйилди. Эрта-индин бригададаги ҳамма машиналар ишга тушади. Шунда кундалик пахта териш суръати кескин ошади.

Бригаданинг азамат пахтакорлари якунловчи йилда 100 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 52 центнердан дурдона йиғиб олиш учун бутун куч ва имкониятларини сафарбар қилмоқдалар.

М. ҒОЗИҚУЛОВА,
И. АШУРОВА.

430.000 ТОННА ПАХТА УЧУН

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 23 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун—районлар, иккинчи стун — бир кунда топширилган пахта, учинчи стун мавсум бошидан бери, тўртинчи стун — бир кунда машинада терилгани, бешинчи стун мавсум бошидан бери.

Янгийўл	2,48	22,51	0,87	1,26
Ўрта Чирчиқ	2,93	13,83	3,20	9,77
Чиноз	1,70	12,21	0,59	2,02
Бекобод	2,03	11,65	1,64	3,72
Пискент	2,24	11,04	1,91	4,80
Бўка	2,47	10,77	2,33	4,90
Қуйи Чирчиқ	4,20	7,94	3,07	6,47
Оққўрғон	2,04	7,77	1,93	3,86
Юқори Чирчиқ	1,22	3,27	1,42	1,73
Область бўйича	2,43	11,37	2,10	4,39

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДОН ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 23 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кунлик ўсиш, учинчи стун — мавсум бошидан бери.

ОРЖОНИКИДЗЕ	—	102,1
КАЛИНИН	—	100,1
Чиноз	0,7	90,4
Бўстонлиқ	—	89,7
Янгийўл	—	63,9
Оҳангарон	0,1	56,9
Бўка	—	56,0
Оққўрғон	—	54,3
Юқори Чирчиқ	—	54,3
Пискент	—	47,2
Қуйи Чирчиқ	0,2	35,4
Бекобод	1,0	30,0
Ўрта Чирчиқ	—	21,6
Область бўйича	0,2	53,7

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ШОЛИ ЎРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 23 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Экин майдонига нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кунлик ўсиш, учинчи стун — мавсум бошидан бери.

Пискент	4,2	18,5
Бўка	6,4	17,6
Янгийўл	2,8	13,9
Оққўрғон	1,2	8,1
Бекобод	1,2	6,6
Ўрта Чирчиқ	1,8	6,2
Қуйи Чирчик	1,2	3,3
Юқори Чирчиқ	0,3	1,8
Область бўйича	1,8	6,8

УКРАИНА ССР САНОАТИ БЕШ ЙИЛЛИКНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРДИ

Украина ССР меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини бажара бориб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг иқтисодий сиёсат масалалари юзасидан сўзлаган нутқларида баён қилинган қоидалар ва хулосаларга амал қилиб, социалистик мусобақани кенг авж олдириб, саноат ишлаб чиқариш умумий ҳажмини ўстириш беш йиллик топшириғини шу йил сентябрда, муддатидан илгари бажардилар.

1971—1975 йилларда саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш КПСС XXIV съезди Директиваларида кўзда тутилган 38-41 процент ўрнига 42 процент кўпайтирилади. Ана шу ўсишнинг қарийб бешдан тўрт қисми меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминланмоқда.

Буюмларнинг кўпгина муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан беш йиллик охирига белгиланган даражага ҳозирдаёқ эришилди. 1975 йил учун Директиваларда белгиланган топшириқдан ташқари 3 миллион тоннадан кўпроқ кўмир қазиб олинади, 800 минг тонна тайёр қора металлар прокати, 1,9 миллион тонна минерал ўғит, 400 минг тонна цемент ва кўпгина бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилади.

Икки мингта корхона ва ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективлари беш йиллик топшириқларини муддатидан аввал тугалладилар. Ишчилардан етти юз мингдан кўпрок киши шахсий беш йиллик планларини бажариб, ҳозир навбатдаги беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Украина ССР меҳнаткашлари КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақага қўшилиб, Коммунистик партиянинг XXV съездини меҳнатда янгидан-янги муваффақиятлар билан кутиб олиш учун қўшимча саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш, ишлаб чиқариш резервларидан тўлароқ фойдаланиш юзасидан ўз зиммаларига янги, оширилган мажбуриятлар қабул қилдилар.

СССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

ЛЕНИНГРАД ШАҲРИ ВА ОБЛАСТИ САНОАТИ БЕШ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚЛАРИНИ ТЎЛА БАЖАРДИ

Ленинград шаҳри ва областининг меҳнаткашлари КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, социалистик мусобақани кенг авж олдириб, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш юзасидан тўққизинчи беш йилликда белгиланган планнинг бажарилишини таъминладилар.

Умуман беш йил ичида ишлаб чиқариш ҳажми 36,8 процент кўпаяди. Маҳсулот ишлаб чиқаришининг деярли бутун ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобидан эришилмоқда. Меҳнат унумдорлиги 33,5 процент кўпаяди.

«Светлана», «Позитрон» тўр-парда бирлашмалари, «Большевик», «Красний химик», «Электропульт» заводлари, Ломоносов номли чинни заводи, Тельман номли комбинат коллективлари ишлаб чиқариш ҳажмини ва меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан беш йиллик топшириқларини биринчилар қаторида бажардилар.

Янги машиналар, асбоб-ускуналар, приборлар ва аҳоли учун керакли товарларнинг 4,5 минг турини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Ленинград шаҳри ва областининг барча меҳнат коллективлари «КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг қарорига жавобан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Москва шаҳар Бауман сайлов округи сайловчилари билан учрашувида ленинградликларнинг меҳнатига берган юксак баҳодан руҳланиб оширилган социалистик мажбурият қабул қилдилар. Съезд шарафига камроқ чиқим билан кўпроқ, сифатлироқ маҳсулот ишлаб чиқаришга интилмоқдалар.

СССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

СТАХАНОВЧИЛИК ҲАРАКАТИНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ

Дастлабки беш йилликлар планларининг бажарилишида, Улуғ Ватан урушида ғалаба қозонишимизни таъминлашда, урушдан кейинги даврда халқ хўжалигини тиклаш йилларида, социалистик жамиятни янада ривожлантиришда муҳим роль ўйнаган миллионларнинг қудратли ҳаракати бўлмиш стахановчилик ҳаракатига 40 йил тўлди.

23 сентябрь куни Москвада, Союзлар уйининг Колонна залида очилган Бутуниттифоқ илмий-амалий конференцияси ана шу шонли санага бағишланди. Конференция ишида стахановчилик ҳаракатининг ветеранлари, тўққизинчи беш йиллик планларини муддатидан аввал бажариш учун ўтказилаётган социалистик мусобақа ташаббускорлари, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ходимлари, министрликларнинг раҳбарлари, олимлар иштирок этмоқдалар.

Мажлис аҳли конференция қатнашчилари номига йўллаган самимий табрикномаси учун КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга сидқидилдан миннатдорчилик изҳор этдилар.

Конференция ишининг биринчи кунида стахановчилик ҳаракати ва социалистик мусобақанинг ролига, меҳнатни ташкил этишнинг илғор методларини ривожлантиришга бағишланган докладлар тингланди.

(ТАСС).

ТОШКЕНТДА БУТУНИТТИФОҚ СЕМИНАРИ

23 сентябрь куни Тошкентда Бутуниттифоқ «Билим» жамияти билан СССР Юстиция министрлиги чақирган «Давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш масалалари ҳамда ҳуқуқ пропагандасининг вазифалари» мавзуидаги умумиттифоқ семинари иш бошлади. Семинарга Москва ва мамлакатнинг бошқа йирик марказлари олимлари, республикалар юстиция министрликларининг, суд ва прокуратуранинг раҳбар ходимлари, ҳуқуқ масалалари юзасидан лекция ўқийдиган лекторлар ва комсомол органларининг вакиллари, республикалардаги «Билим» жамиятлари ҳуқуқ пропагандаси илмий-методик кенгашларининг раислари таклиф этилган.

Бутуниттифоқ «Билим» жамияти раисининг ўринбосари В. П. Маслин семинарни кириш нутқи сўзлаб очди. «Ҳуқуқ тарбиясини кучайтириш —ҳуқуқ-тартиботни ва давлат интизомини мустаҳкамлашнинг муҳим шарти» деган мавзуда СССР Юстиция министрининг биринчи ўринбосари А. Я. Сухарев доклад қилди.

СССР Фанлар академияси давлат ва ҳуқуқ институтининг катта илмий ходими, профессор Ю. П. Орловский, Ўзбекистон ССР прокурори Н. Б. Бўрихўжаев, СССР Фанлар академияси давлат ва ҳуқуқ институтининг сектор мудири, профессор В. А. Туманов, Москва Давлат университетининг доценти А. А. Абрамова докладлар қилдилар ва ахборотлар бердилар. Ривожланган социалистик жамиятда меҳнат интизомини кучайтиришнинг, қонунчиликни ва давлат интизомини мустаҳкамлашнинг энг зарур ҳуқуқий проблемалари, меҳнаткашларнинг ҳуқуқий тарбиясида жамоат ташкилотларининг роли ёритиб берилди. Аҳолининг турли қатламлари орасида совет қонунчилиги асосларини кенг пропаганда қилиш, меҳнат коллективларида юридик билимларни оммалаштириш, бу ишга олимлар ва мутахассисларни жалб қилиш вазифалари атрофлича муҳокама қилинди.

Семинарнинг иши давом этмоқда.

(ЎзТАГ).

ПАХТАКОРЛАРГА ХИЗМАТ — ШАРАФЛИ БУРЧ

Республикамиз пахтакорлари долзарб дамларни бошларидан кечирмоқдалар. Бепоён далаларда етиштирилган мўл «оқ олтин» ҳосилининг бир мисқолини ҳам нобуд қилмай тез ва соз йиғиб-териб олиш қизғин давом этмоқда. Ҳозир ҳамма далага. Теримчилар қўшиғига агрегатлар ҳайқириғи ҳамоҳанг бўлмоқда.

Хўш, 5 миллион 200 минг тонналик «оқ олтин» хирмони уйиш ишқида тонгни тунга улаб меҳнат қилаётган пахтакорларга қандай хизмат кўрсатиляпти? Мухбиримиз шу савол билан бир қатор ташкилотлар раҳбарларига мурожаат қилди. Қуйида уларнинг жавоблари билан танишасиз.

А. ЖАББОРОВ, Ўзбекистон ССР Маданият Министрлиги театрлар ва музика муассасалари бошқармасининг бошлиғи:

— Маданият муассасаларининг ходимлари, санъаткорлар шонли пахтакорларга намунали хизмат қилиб, улар дилини шод этишни ўзлари учун шарафли бурч ва фахрли вазифа деб биладилар. Санъаткорларимиз пахта йиғим-терими кампанияси даврида бўладиган маданий хизмат графигини олдиндан тузиб чиқишган. График бўйича дала шийпонларида санъаткорларнинг ижодий кечалари уюштирилади, концертлар қўйиб берилади, спектакллар намойиш этилади.

Ҳамза номли ўзбек Давлат академик драма театри санъаткорлари терим мавсуми давомида Тошкент области пахтакорлари ҳузурида бўладилар. Шу кунларда улар Юқори Чирчиқ районига сафарга отланмоқдалар. Ундан сўнг Оққўрғон ва Янгийўл районларига ўтадилар. Гастроль давомида СССР халқ артистлари Олим Хўжаев, Сора Эшонтўраева, Наби Раҳимов, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Саъдихон Табибуллаев, Зайнаб Садриева, Зикир Муҳаммаджонов, Турғун Азизов каби санъаткорлар билан ижодий учрашувлар уюштирилади.

Шу даврда «Ёш гвардия» давлат драма театри ҳам ижодий сафарда бўлади. Сентябрь-октябрь ойлари давомида улар Оққўрғон, Янгийўл, Ўрта Чирчиқ районлари пахтакорлари билан учрашиб, уларга «Трибунал», «Ташвишланманг, онажон», «Биринчи бўса» каби спектаклларни намойиш этадилар. Колхоз клубларида ва маданият уйларида қизиқарли учрашувлар бўлади.

Муқимий номли музикали драма театри санъаткорларидан СССР халқ артистлари Раззоқ Ҳамроев, Лутфихоним Саримсоқова, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Турсуной Жаъфарова, Соиб Хўжаев қишлоққа йўл олаётган дастлабки бригада сафига кирганлар. Улар билан ёш санъаткорлар ҳам сафарга чиқишади. «Оқ олтин» миришкорлари сентябрь-октябрь ойлари давомида «Олифта», «Тошболта ошиқ», «Туркман қиз», «Хижрон» каби спектаклларни колхоз ва совхоз саҳналарида уста санъаткорлар ижросида томоша қиладилар.

«Ялла» вокал-ансамбли шуҳрати дунёга кетган. Ансамбль ҳадемай чет эл сафаридан қайтиб, Тошкент области далаларига йўл олади. Биринчи концерт Қуйи Чирчиқ районида бўлади. «Синтез» вокал-ансамбли санъаткорлари эса Оққўрғон пахтакорларига хизмат кўрсатишади. «Хайтарма» ансамбли ҳам пойтахт области хўжаликларининг меҳмони бўлади.

Булардан ташқари, жойларда кўргазмалар ташкил этишни ҳам планлаштириб қўйганмиз. 1—25 октябрда Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозида «Пахта — Ўзбекистон фахри» деб номланган бадиий кўргазма намойиш қилинади. Сўнг экспонатлар қўшни Свердлов номли колхозга кўчиб ўтади. «Ўзбекистон амалий санъати» деб номланган кўргазма репродукциялари билан ҳам минглаб пахтакорлар танишадилар.

Б. КАИПОВ, область кинофикация бошқармасининг бошлиғи:

— Ҳозир кинопрокат конторасы тақдим этаётган энг янги бадиий, ҳужжатли, илмий-оммабоп фильмларнинг барчаси биринчи навбатда қишлоқ экранларида намойиш қилинмоқда.

Пахта йиғим-терими бошланиши билан кинодирекциялари иши ҳам кўпайиб қолди. Кўчма кино қурилмалар далага кўчиб чиқаяпти. Дала шийпонларида кечқурунлари янги фильмлар қўйиб берилаяпти. Оққўрғон районининг ўзида 10 та кўчма кинокурилма ишлаб турибди. Бекобод, Бўка, Пискент, Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ ва бошқа районлар пахтакорларига хизмат қилувчи кўчма кино қурилмалар сони ҳам анча ошди. Фильм олдидан қишлоқ бўйлаб қувноқ куй ва қўшиқлар янграяпти, меҳмон бўлиб келган кино санъаткорлар билан учрашувлар бўляпти.

Сентябрь ва октябрь ойлари давомида қишлоқ хўжалигининг турли соҳаларига бағишланган фильмлар фестивалини ўтказишга қарор қилдик. Бу фильмлар қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва химиялаштиришда экинлар ҳосилдорлигини оширишда жойларда тўпланган ижобий тажрибаларни кенг пропаганда қилади. Районлардаги «Билим» жамиятлари билан ҳамкорликда кинотомошабинлар билан суҳбатлар ўтказиш, қишлоқ хўжалик илғорлари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари билан учрашувлар уюштириш ҳам одат тусига кирмоқда.

Мавсум давомида КПСС XXV съездига бағишлаб фестиваль ўтказишни планлаштириб қўйганмиз. Унда совет кишиларининг меҳнатдаги жасоратини тараннум этувчи бадиий ва ҳужжатли фильмлар намойиш қилинади.

Х. УМАРОВ, область маданият бошқармасининг бошлиғи:

— Шу кунларда областимиз далаларида 70 дан ортиқ агитбригада кезиб юрибди. Бригада сафига олимлар, новаторлар, санъаткорлар ва бошқа касб кишилари жалб этилган.

Юқори Чирчиқ районида яна иккита агитбригада тузилди. Ҳар бир бригадага 10 киши бириктирилди. Бригада аъзолари райондаги «Политотдел», «Ўзбекистон» колхозлари пахтакорлари ҳузурида бўлгач, Паркент зонасидаги қишлоқларга йўл олдилар.

Бекобод районида ҳозир 14 та бригада ишлаяпти. Учрашувлар давомида бригада аъзолари пахтакорларни оламда бўлаётган янгиликлардан боҳабар қилмоқдалар, куй-қўшиқлар ижро этиб, кўнгилларни шод қилмоқдалар. Чирчиқ, Олмалиқ, Ангрен, Бекобод шаҳар маданият уйлари ҳамда саройларида тузилган агитбригадалар ҳам шу кунларда пахтакорлар ҳузурида меҳмон бўлиб турибди.

Кўпгина шаҳар ва район маданият бўлимлари махсус автоклублар ташкил этмоқдалар. Улар оммавий-сиёсий ва қишлоқ хўжалигига оид адабиётлар билан таъминланганлар. Ҳар бир автоклубнинг ўз агитбригадаси бор. Автоклублар график бўйича галма-галдан дала шийпонларига йўл олмоқдалар.

Ҳозир дала шийпонларида «Пахта — халқ бойлиги», «Бизнинг маёқларимиз», «Беш йилликнинг сўнгги йилида зарбдор меҳнат қилайлик» каби мавзуларда фотомонтажлар, кўргазмалар ташкил қилинмоқда. Дала шийпонларининг барчаси газета ва журналлар, кўчма кутубхоналар билан таъминланмоқда.

В. РЕПИНА, «Ташкоопкнига»нинг бўлим бошлиғи:

— Кейинги йилларда қишлоқда китоб савдоси анча яхшиланди. Жойларда 45 та китоб магазини, 51 та киоска ишлаб турибди. Маданий моллар ва кундалик рўзғор буюмлари билан савдо қилувчи 12 та магазинда ҳам китоб бўлимлари очилган. Юзлаб жамоатчи китоб тарқатувчилар эл хизматини жон-диллари билан бажармоқдалар.

Харидорлар талаб ва истагини ўрганиш мақсадида биз махсус дафтарлар очганмиз. «Янги китоблар» деб номланган журналда эса кейинги пайтда чоп этилган адабиётлар рўйхати қайд этилади. Уюштирилаётган тематик виставкалар, конференциялар, ёзувчилар билан бўлаётган учрашувлар ҳам китобхонлар сафини кенгайтиришга, билимлар манбаи бўлган китобни кенг тарғиб қилишга ёрдам бераяпти.

Пахта йиғим-терими кампанияси бошланиши билан қишлоқда китоб савдосини янада кенгайтириш мақсадида қўшимча тадбирлар ишлаб чиқдик. Қисқа вақт ичида дала шийпонларига тақдим этиш учун 970 та кутубхона комплектланди. Қишлоқ китобхонлари учун эса алоҳида 224 та шахсий кутубхона тайёрланди.

Кўчма китоб магазинлари уюштиришга ҳам катта аҳамият берилябти. 8 та автолавка мунтазам колхоз ва совхозларда бўлаяпти. Сафар давомида у китобхонларга янги чиққан адабиётларни улашаяпти. Ўтган ойларда планга қўшимча равишда 60 минг сўмликдан кўпроқ китоблар сотилди.

Қишлоқда китобни пропаганда қилишда Чиноз, Пискент марказидаги китоб магазинлари намунали фаолият кўрсатяпти. Сотувчилар китобхонларни кундалик янгиликлар билан мунтазам таништириб бормоқдалар. Дала шийпонларида, мактабларда, клубларда китоб виставкалари уюштирмоқдалар.

Яқинда «Ташкоопкнига» ходимларидан Л. Азарова билан В. Волнова Янгийўл, Қуйи Чирчиқ, Бекобод ва Бўка районларида бўлиб қайтдилар. Шу сафар давомида улар меҳнаткашларнинг китобга бўлган талаб ва эҳтиёжларини ўргандилар. Пахтакорлар талаби бўйича ҳозир янги адабиётлар комплектланяпти.

1975 ЙИЛ — ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР ЙИЛИ

МЕҲНАТ ЭЛГА ТАНИТАДИ

Орамизда ўзининг қалб кўрини халқ бахт-саодати, Ватанимиз равнақи йўлида аямай сарфлаётган кишилар кўп. Бундай кишилар мақтанишни, шуҳратпарастликни ёқтирмайдилар. Умр бўйи фидокорлик кўрсатадилар-у, ўзлари ҳақида кам ўйлайдилар.

Суҳбат мавзуи ана шу ҳақда бораётган эди, ижроком масъул секретари Деҳқонбой Эргашев:

— Яхши эсладингиз, бизда худди шундай бир аёл бор — Робия Каримова. Шу ҳақда ёзсангиз, ўринли бўларди, — деб қолди.

«Ленин йўли» колхози район марказига яқин жойлашганлиги учун Робия опани топиш қийин бўлмади. Ўрта бўйли, тўла, бақувват гавдали, офтобда қорайган кулча юзидан табассум аримайдиган бу аёлни кўрган киши унинг навқирон ёшидан далада иш бошлаганига ишониши ҳам қийин.

Робия меҳнатда эрта чиниқди. У пайтда ҳамма иш қўлда бажариларди. Ёш қизча даладан толиқиб қайтишига қарамай кексайиб қолган онасига нолишни истамасди. У уй-рўзғор ишларини эпчиллик билан бажарар, бўш қолган пайтларида мутолаага берилларди. Тирикчилик, деб мактабда ўқиёлмай қолаётган қизига ачинар экан, онаси:

— Қизим, вақтида ишлаб, вақтида дамингни ол, ўзингни уринтириб қўйма, — деб қўярди.

Ҳадемай Робия илғор теримчи сифатида колхозчилар оғзига тушиб қолди. Мажлисларда унинг номи такрор-такрор айтиладиган бўлди. Меҳнат эвазига қимматбаҳо совғалар билан бирнеча бор тақдирланди.

Уруш бошланиб, юрт бошига оғир ташвиш тушди. Кўплар қатори Чиғатой қишлоғи аҳолиси ҳам Ватан ҳимоясига отланган фарзандларига оқ йўл тилади. Дала ишлари хотин-қизларга қолди. Робияни бригада бошлиғи қилиб тайинлашди.

Ўша йиллари фронт орқасида колхоз экономикасини мустаҳкамлаш учун курашганлар ҳаётини оддий сўзлар билан тасвирлаш қийин. Қиш чилласидаю ёз саратонида шижоат кўрсатиб, вақт билан ҳисоблашмай, меҳнат қилганлар ҳақида гап борганда, сўзсиз Робия Каримованинг номи тилга олинади. Фронтдан кўнгилсиз хабар олган аёлларга далда бериб, яна меҳнат қучоғи сари етаклаган, жангчиларга совға тайёрлашда жонбозлик кўрсатган, уруш туфайли отасиз қолган болаларнинг бошини силаган Робияни бугунги кунда қишлоқ аҳолиси эъзозлаётгани ҳам шундан.

Уруш тугади. Лекин, ҳеч ким оғир кунларда меҳрибонлик, фидокорлик кўрсатган фарзандини унутмади. Балки уни кўкларга кўтарди. 1949 йили Робия янги ташкил қилинган «Абдураҳмон» колхозига раиса қилиб тайинланди. Бўка районида хотин-қизлар орасидан биринчи чиққан раиса Робия Каримова бўлди. Ўша йили уни коммунистлар сафига қабул қилишди.

Кўпчиликнинг сардори бўлиш Робия учун қийин эди. У пайтда чуваккина гавдали қизни отга бошқалар миндириб қўйишарди. Кейин у дала айланарди, одамларнинг ташвиши билан яшашни севарди.

Мана бу воқеа Робиянинг ҳалиҳали эсида.

Баҳор ойлари эди. Раиса идорада чигит экиб бўлингани ҳақида рапорт тайёрлаш билан шуғулланарди. Бирпасда осмонни қора булут қоплади. Шивалаб турган ёмғир селга айланди. Кунни тунга улаб қилинган меҳнат зое кетганди.

— Мотам тутиб ўтирадиган пайт эмас, — дейди Робия правление мажлисида, — бундан оғирроқ кунларни кўрганмиз. Меҳнатга яроқли киши борки, далага отлантирайлик.

Уч кун колхозда ҳеч ким тиним билмади. Чигит қайта экиб олинди. Ўша йили гектаридан 31 центнердан ҳосил кўтарилди. Робия кўксида «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали ярқиради. Партия ва ҳукуматимизнинг ўзбек аёлига билдирган ҳурмати унинг қалбида олам-олам қувонч уйғотди. У бошлиқ колхоз йилдан-йилга ҳосилдорликни ошириб борди. Ҳар йили меҳнатда эришган самаралари учун турли ёрлиқлар билан мукофотланди. Бундан уч йил аввал эса унинг медаллари ёнига «Октябрь революцияси» ордени қўшилди. Бу мукофотлар Робияни меҳнатда янги зафарлар сари етаклади.

Р. Каримованинг фаолиятига назар ташлаган киши уни оддий колхозчи, бригадир, раиса, қишлок Советининг раисаси сифатида халққа сидқидиллик билан хизмат қилаётганлигининг гувоҳи бўлади. 1963 йилдан бошлаб у яна бригадага бошчилик қилмоқда.

Ўтган йили Робия бошлиқ аҳил оила юз гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 30 центнер ўрнига 37 центнердан ҳосил олди. Бундай юксак кўрсаткичга эришишда Р. Ортиқов, А. Ҳасанов сингари механизаторлар, Қ. Жўрабеков, Т. Жалилов каби сувчиларнинг ҳиссаси катта бўлди.

Пахтакорлик шарафини йилдан-йилга ардоқлаб келаётган бригаданинг бу йилги марраси янада улкан. Шу кунларда пахтакорлар гектаридан 40 центнердан ҳосил олиш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар.

— Мавсумни уюшқоқлик билан ташкил этиш учун бригадамизда ҳамма шароит муҳайё, — дейди Р. Каримова. — Терим бошланишидан олдин биз Андижон, Фарғона, Конибодом, Чуст бўйлаб уч кун сайр қилдик, маданий дам олиб қайтдик. Бу кучимизга-куч, ғайратимизга-ғайрат қўшди.

Бригада дала шийпонида механизаторлар, болали аёллар учун қулайликлар яратилган. Колхозчилар иссиқ овқат билан таъминланган. Теримчилар орасида ташкил этилган социалистик мусобақа яхши натижа бермоқда. Ҳ. Очилова, Н. Мадалимова, М. Мустафоқулова, М. Олимовалар меҳнатда бошқаларга ўрнак кўрсатишмоқда. Бу йил ана шу теримчилар 10—12 тоннадан пахта териб бериш мажбуриятини олдилар.

Бугунги кунда бригада пахтазори катта кураш майдонига айланган. Бу ерда тер тўкаётган ҳар бир колхозчининг мақсади ягона: бўлажак партия XXV съездини меҳнатда муносиб ютуқлар билан нишонлашдан иборат. Бригада аҳлининг бу орзусига етишиши шубҳасиз. Чунки уларга суяги пахтакорлик билан қотган, тадбиркор, қалби «оқ олтин» ишқи билан ёнаётган Робия Каримова сардорлик қилмоқда.

С. ҲАСАНОВ.
Бўка райони.

ШИНАМ КВАРТИРАЛАР

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Янгийўл ғишт заводи кўпгина ишчилари турар-жой билан таъминланиб, маданий-маиший шароитлари яхшиланиб бормоқда.

1974—1975 йиллар мобайнида улар учун 156 квартирали учта тўрт қаватли бино қурилди. Яқинда корхона ишчи ва хизматчилари 56 квартирали янги бинога эга бўлишди. Барча қулайликларга эга бўлган бу бинони 6-қурилиш трестига қарашли 109-механизациялашган кўчма колоннанинг бинокорлари қуриб беришди.

Қурувчилар завод территориясига яқин жойда 80 квартирали турар-жой биноси ва 140 ўринли болалар боғчаси қурилишини бошлаб юборишди.

Ю. ТОЛИПОВ.

ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ҲИСОБИГА

Саноатчиларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилган Усмон Юсупов номли бирлашма «Янгийўл» консерва заводининг сабзавот цехи ишчилари якунловчи йил план-топшириқларини муддатидан тўрт ой илгари бажардилар. Пландаги 51 миллион ўрнига, 51 миллион 47 минг шартли банка консерва маҳсулотлари тайёрланди.

Корхонада ишчилар, бригадалар ўртасида социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Ишлаб чиқариш жараёнларини изчиллик билан такомиллаштириш, механизациялаш, автоматлаш, ички резервлардан унумли фойдаланиш ютуқлар гарови бўлди. Ўнинчи беш йиллик ҳисобига эса улар тўрт миллион шартли банка консерва ишлаб чиқарадилар.

Тая Миндарова, Нина Мельникова, Валентин Бабабенко, Рая Гатауллина, С. Чарикова, А. Абдуллаева каби илғорлар ҳозир кундалик нормаларини 130 процентдан бажариб, қўшимча мажбуриятни шараф билан адо этмоқдалар. Улар ҳиссаси билан цехда маҳсулот ишлаб чиқариш 1970 йилга нисбатан икки баробар кўпайди. Меҳнат унумдорлиги 40 процентга ошди.

А. ШАРАФИЕВА.

ИЛМИЙ-ТЕХНИКА КЕНГАШИ

Тошкент трактор заводида такомиллаштирилган кескич жорий этилиши неча ўнлаб операцияларда меҳнат унумдорлигини 10—15 процент кўпайтиришга имкон берди. Инструментнинг чидамлилиги бир неча баравар ошди. Таганрог комбайн заводида, Новороссийск «Красний двигатель» заводида ҳамда мамлакат трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлигининг бошқа корхоналарида юксак самарали инструмент ишлатилиши металл сарфини камайтириб, машина-ускуна ва ишчи кучини бўшатади.

Тошкентда 16—18 сентябрь кунлари бўлиб ўтган Умумиттифоқ илмий-техника кенгашида шу ишларни янада такомиллаштириш йўллари ҳақида гап борди. «Қаттиқ қотишма ва поликристаллик ғоят қаттиқ материаллар ишлатишни кенгайтириш истиқболлари»га бағишланган бу кенгашда СССР Фанлар Академияси, мамлакат станоксозлик саноати министрлиги ва рангли металлургия министрлигининг, шу соҳадаги илғор заводлар ва бирлашмаларнинг мутахассислари юксак самарали янги инструментларни ишлаб чиқиш, уларни ясаш прогрессив принциплари ва фойдаланиш усуллари тўғрисида қилинган 50 дан ошиқ докладни тингладилар ва муҳокама қилдилар.

(ЎзТАГ).

ИНСТИТУТ, МАКТАБ ВА ОИЛА ҲАМКОРЛИГИ

Ўзбекистон эпидимиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмий текшириш институти олимлари мактабларда билим олаётган фарзандлар тарбияси устида алоҳида иш олиб бормоқдалар. Институт илмий ходимлари ўқувчилар билан ўтказилаётган учрашувларда одоб-ахлоқ ва гўзаллик мавзуида, турли фанларга оид суҳбатлар ўтказмоқдалар. Ҳар йили сентябрь арафасида эса «Оқ йўл сизга, азиз фарзандлар!» деган тантанали кеча уюштириш ҳам одат тусига кириб бормоқда. Бу тадбирлар ўғил-қизларни одобли, интизомли ва илмсевар қилиб тарбиялашда қўл келмоқда. Суратда: институт директори Қ. Юсупов (ўртада) касаба союз комитетининг раиси А. Раҳимов, ўсмирлар секторининг мудири Р. Рашидова ва бошқа ўртоқлар мактаб қучоғига йўл олган фарзандлар даврасида.

ЗАРБДОР АЁЛЛАР СЛЁТИ

Чирчиқ шаҳрида халқ хўжалигининг турли соҳаларида КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, зарбдорларча меҳнат қилаётган пешқадам аёлларнинг слёти бўлиб ўтди. Унда завод ва фабрикалардан ҳамда оталиқдаги колхозлардан вакиллар қатнашишди.

Слётда Қуйи Чирчиқ районидаги Ленин номли колхоз механизатори, СССР Олий Советининг депутати Олтиной Шералиева дугоналари номидан сўзга чиқиб, якунловчи йилда эришаётган зафарлари тўғрисида ҳикоя қилиб берди. Шунингдек, «Чирчиксельмаш» заводининг электр пайвандчиси Зинаида Карпенко, ёшлар мураббийси А. Дугина, электрохимия комбинатининг электромонтёри, коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи А. Пушкарёва ва бошқалар қўлга киритаётган ютуқлари ҳақида гапириб беришди.

Слёт қатнашчилари шаҳарнинг барча меҳнаткаш аёлларига мурожаат қилиб, уларни Чирчиқни коммунистик меҳнат шаҳрига айлантириш учун ўз ҳиссаларини қўшишга чақирди, КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани янада авж олдиришга даъват қилди.

Т. СИРОТИНА.

ТАШАББУС ҚАНОТ ЁЗАДИ

ИЛК бор мактаб остонасига қадам қўйган бу ўғил-қизлар учун сентябрь қутлуғ келди. Ўқиш бошланиши арафасида 41 нафар бўлғуси талаба ота-оналари ишлаб турган даргоҳга таклиф қилинди.

Илмий муассасанинг хоналаридан бири байрамлардагидек безатилган эди. Катта стол атрофида давра қурган ўғил-қизларни янги ўқув йили билан муборакбод этиш учун институт олимлари, моҳир шифокорлари бу ерга келишди.

«Оқ йўл сизга, азиз фарзандларимиз» деган тантанали кеча бошланди. Институт директори, доцент Карим Юсупов болаларга қарата илиқ гаплар айтди. Шундан сўнг савол-жавоблар бошланиб кетди. Болалар мактабга қандай тайёрланганликлари ҳақида қувона-қувона гапириб бердилар. Фақат «яхши» ва «аъло» баҳоларга ўқишга, одобли ва меҳнатсевар бўлишга ваъда бердилар.

Ота-оналар номидан сўзга чиққан Б. Файзуллаева, Д. Йўлдошева, Д. Салимова ва бошқалар институт ва оила ҳамкорлиги яхши натижалар бераётгани, бу ишни бундан кейин ҳам давом эттириш ҳақида тўхталдилар.

Қувноқ музика янграб кетди. Яхши истаклар билдириб, болаларга гулдаста, альбом ва бошқа совға-саломлар тақдим қилинди. Қайта-қайта оқ йўл тиланди.

Янги ўқув йили бошланиши олдидан Ўзбекистон эпидимиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмий-текшириш институтида бўлиб ўтган бу тадбир ўқувчиларни ҳам, ота-оналарни ҳам хурсанд қилди. Мана тўртинчи йилдирки, бу ерда биринчи сентябрь қўнғироғи арафасида «Оқ йўл Сизга, азиз фарзандларимиз» деган кузатув кечасини ўтказиш одат тусига кириб қолди.

Яхши таклиф тезда амалга ошади, деганларича бор экан. Шаҳар Советининг сессияларидан бирида мактаб, оила ва жамоатчилик масаласи атрофлича муҳокама қилинганди. Институт директори К. Юсупов депутат эмасми, ўша йиғилишдан қайтаркан, «Ўзимизда институт, мактаб ва оила ҳамкорлиги кенгашини ташкил этсак, қандай бўларкин? Ахир, коллективимиз катта, кўп ходимларнинг фарзандлари мактабда ўқийди. Уларнинг оилавий шароити қандай? Болалари қандай ўқишаяпти? Юриш-туришларичи?...» деб ўйлади.

Карим Юсуповичнинг бу таклифи институт партия ташкилотига ҳам, касаба союз ташкилотига ҳам маъқул бўлди. Ўсмирлар секторининг мудири, медицина фанлари кандидати Римма Рашидова институт, мактаб ва оила ҳамкорлиги кенгашига раис этиб тайинланди.

Медик олима Римма Одиловна болалар психологиясини, характер ва қизиқишларини жуда яхши билади. Кенгаш тадбирларини белгилашда, иш планларини тузишда бу жуда қўл келди.

Иш юришиб кетди. Ходимлар билан якка тартибда суҳбатлар уюштирилди. Уларнинг бола тарбияси хусусидаги таклиф ва мулоҳазалари умумлаштирилди. Шундан сўнг мактаблар билан алоқа боғланди.

— Ҳозир шифокорларимизнинг 600 дан ортиқ ўғил-қизи билим ўчоқларида таълим-тарбия олишмоқда, — дейди ўртоқ Р. Рашидова. — Буларнинг асосий кўпчилиги 10, 81, 141-мактабларнинг талабалари. Биз вақти-вақти билан педагогик коллективлар билан учрашиб турамиз, болаларнинг ўқиши, ахлоқи билан қизиқамиз. Яна мақтанаяпти, деб ўйламангу, аммо ўқувчиларнинг давомати ҳам, ўзлаштириши ҳам кўнгилдагидек. Биронта бола синфда қолгани йўқ. Аълочилар сони ортиб бораяпти.

Ўтган ўқув йили тугаши муносабати билан мактаблардан миннатдорчилик билдириб ёзилган кўпгина хатларни олдик. Мана шулардан бири. Шаҳримиздаги 54-мактаб дирекцияси институтимизга мактуб йўллаб, 4-синф ўқувчиси Л. Ковлюшенко фақат «аъло» баҳолар билан ўқигани, унга мақтов қоғози берилганини мамнуният билан хабар қилди. Ленанинг онаси бизда ишлайди. Қизининг ўқишдаги муваффақияти учун илмий муассаса маъмурияти унга раҳматнома эълон қилди.

Бундай оилаларнинг ибратли ишлари бошқа ходимларимизга ижобий таъсир этаяпти, албатта.

Қарс икки қўлдан чиқади, деганларидек, педагогик коллективлар, ота-оналар ҳам ўз йўли билан кенгаш ишига яқиндан ёрдам беришяпти. 81, 141-мактаблар билан боғланган ҳамкорлик туфайли кенгаш ўз иш планларини анча бойитди.

Чиндан ҳам белгиланган тадбирлар эътиборни ўзига тортади. Болаларнинг ўқишидан тортиб, ёзги дам олишигача — ҳамма-ҳаммаси уларда ўз аксини топган. Шу йилнинг ўзида таълим-тарбия билан боғлиқ тадбирлар учун касаба союз ташкилоти томонидан минг сўмдан ортиқ пул ажратилди. Бир неча бола пионер лагерларида ёз гаштини сурди. Айрим оилаларга моддий ёрдам кўрсатилди.

Кенгашнинг бу йил қиладиган ишлари кўп. Фарзандларнинг ҳаммасини медицина кўригидан ўтказишни институт ўз зиммасига олди. Бу бир. Иккинчидан, «Энг озода хонадон учун» деган шиор остида кўрик ўтказилади.

Мактабларда ўқишларнинг биринчи ярми тугагач, институтда аълочилар конференцияси бўлади. Бунгача «Аъло ўқиш — шиоримиз» деган бурчак ташкил қилинади. Педагог олимлар, моҳир педиаторлар ота-оналар ўртасида бола тарбияси ва саломатлигига бағишланган лекция ва суҳбатлар билан чиқадилар. Бу ва шунга ўхшаш бошқа тадбирларни амалга оширишда актив ота-оналардан Б. Файзуллаева, С. Мубиева, О Глазова, Э. Добрянская ва бошқалар кенгашга яқиндан ёрдам бериб турибдилар.

Институт коллективи мактаб ва оила билан ишлаш борасида бой тажриба тўплади. Эндиликда уни жойларда ёйиш мумкин. Ишончимиз комилки, аҳил ва ишчан шифокорлар коллективи бошлаб берган бу яхши ташаббус бошқа корхона, муассаса ва ташкилотларда ҳам қулоч ёзади.

А. АЛИЕВ.

ОЛТИН ҚЎЛЛАР

ТУШЛИККА занг урди. Тонг ғира-ширасида далага отланган, ҳозиргина хирмондан пахта пунктига яна бир қизил карвон жўнатиб қайтаётган Худойқул пайкал бошида теримга шай турган «зангори кема» рулига чиқиб ўтирди. Статерни босиб, моторга ўт берди. Яп-янги агрегат бир-икки депсиниб, гуруллай кетди. Қани энди у шу топ олға интилса-ю, пахтазор денгизи узра оқ елкандек шитобла суза кетса...

Худойқул машинаси моторини ўчириб, бепоён пахта даласи чиройига маҳлиё бўлганича ҳаёлчан назар ташлади. Кўнглидан дилни ўртовчи шодон бир ўй кечди. Кун иссиқ. Пешонасидан булоқдек жўшиб, қуйилиб кўйлаги ёқасини намлаётган тер маржонини чорси белбоғ билан артиб ўрнидан турди. Қаддини ғоз тутганча олис-олисларга яна суқланиб боқди. Унинг бу ғайратомуз туришида меҳнат марду-майдонининг журъати, баҳодир пахтакорнинг қиёфаси мужассам эди: юз яноқлари саратон офтобида обдон қорайган, жисми меҳнат билан пўлатдек тобланган, қарашларида ўткир, ҳаётий маъно акс этарди. Ажиб хушхоллик очиқ чеҳрасига жуда ярашган...

«Оқ олтин»ни яратган олтин қўллар, деб атаяпмиз олийҳиммат пахтакорларни. Ахир меҳнат билан ерни ардоқлаб она тупроқ бағридан дур, олтин ундираётган бундай азаматлар ҳамиша эл эъзозига лойиқ.

Худойқул рости бугун неча-неча қизил карвонларга юк бўлар даражада мўл-кўл ҳосил тўпланган чексиз пахтазорларга боқиб сира тўймас, меҳрига қонмасди. Ахир, «Пахтаой» чиройига боқиб ким ҳам қувонмайди, дейсиз. Бўлуғ ғўза туплари бугун шоирларимиз таърифлагандек — бамисоли олтин қандил. Беш қирра юлдуз чаноқлардан оппоқ момиқ дур тошган, нур тошган. Кечаги зумрад далалар бугун тонг мисол оппоқ ва оппоқ. Бу катта хирмон тонги, улкан зафар тонги!

Худойқул кема штурвалидан пастга сакраб тушиб пайкал оралаб юра бошлади. Енгилгина чарчоқ ором оғушига чорласа-да тушликка шошилмас, дуркун ғўзаларнинг бўй-басти, болдирга зўлворли урилаётган шода-шода тўқ кўсакларнинг салмоғи ва сон-саноқсиз чаноқларнинг ханда базмига азмойиш солганча нималарнидир ҳомчўт қилиб борарди. Гоҳ мамнун қиёфада қадамини илдамлатар, гоҳо кетаётган ерида ўй сурганча туриб қоларди. «Халқ олдида: бу йил 50 центнердан хирмон кўтарамиз! деб катта кетмадикмикан-а? — деган фикр кечарди ҳаёлидан. — Йўғ-е, ахир ўтган йили ҳосилдорликни 12 центнерга ошириб, гектаридан 40 центнердан хирмон уйдик-ку»...

Механизатор йигит пайкал чеккасига етганда звенонинг тажрибали сувчиси, ўзи пенсияда бўлса-да даладан бери келмаётган Бозорбой ота Шериевга дуч келди.

— Ҳорма ўғлим!

— Саломат бўлинг, отахон.

— Тушликка кеч қолибсан?

— Ҳа, бироз ушланиб қолдим. Машинамдан хабар олгани ўтгандим.

— Бу дейман ўғлим, бугун-эрта теримга ҳам тушиб қоларсан-а?

— Яқин қолди, отахон. Ҳадемай, бошлаймиз.

Бозорбой ота Худойқулни атайин кутиб турган эди. Шийпонга бирга йўл олишаётиб кекса аста гап бошлади.

— Этакдаги ерга ўтган эдим,— деди ҳамроҳининг эътиборини тортишга ҳаракат қилиб у. —Карта оралаб чиқдим.

— Хўш, қалай? — қизиқиб сўради Худойқул.

— Ҳосили чакки эмас, ҳар тупда 14—15 тадан кўсак санадим. Пахтаси ҳам қийғос очилиб берибди. Ўшанда қайта шарват оқизайлик, деб тўғри айтган экансан ўғлим. Акс ҳолда ғўзасининг кўкига ишониб ҳосил ололмай қоларканмиз.

— Ота ана шу ишларга ўзингиз бош-қош бўлганингиз яхши бўлди. Ҳар ҳолда тажрибангиз бор. Бир умр пахтанинг ичида ўсгансиз. Ерларимизни ҳам беш қўлдек яхши биласиз. Экин билан тилмочсиз ҳам бемалол гаплаша оласизлар.

— Агроном қилиб юбординг-ку, болам,— хушчақчақ кулиб деди Бозорбой ота ҳамроҳининг гапидан мамнун тортиб.

— Тўғри-да, агрономдан қаерларингиз кам. Ахир «табиб табибмас, бошидан ўтказган табиб» дейишади-ку, халқда.

Худойқул «шундайми ахир», дегандек бироз қараб турди-да, гапнинг сирасини топиб гапирганидан ўзи ҳам кулиб юборди. Устоз ва шогирднинг кулгиси шунчалар пок ва самимий эдики, ўртадаги дилхуш маъруза ҳазил-мутойибага кўчиб қаҳ-қаҳага айланиб кетди.

ОЧЕРК

Дала шийпонида уларни кутиб ўтирган участка бошлиғи Насриддин ака Асроров бу кайфичоғликдан ажабланиб сўради:

— Бунча хушчақчақ кўринасизлар, тинчликми ўзи?!

— Тинчлик, тинчлик Насриддин ака,— деди кулгидан ўзини зўрға босиб Худойқул.— Бозорбой отам билан бир чақчақлашгимиз келиб қолди-да.

Уччовлон азим тол соясидаги шийпонда тушликка ўтиришганда олисдаги пайкалда қўшиқ бошланди. Кимдир ёқимли, дилбар овозда диёр чиройини мадҳ этарди. У шунчалар эзгулик билан куйлардики, қўшиқ оҳанги ўтирганларни бир зум ўзига ром этди.

— Умридан барака топсин, жуда яхши айтяпти,— деди Бозорбой ота қизлар пахта тераётган томонга ишора қилиб.— Хушовоз қизларимиз ҳам бор экан-ку!

— Нима деб ўйловдингиз отахон,— деди луқма ташлаб участка бошлиғи.— Ҳаммалари клубда ҳаваскорлик тўгарагига қатнашишади. Ўзлари билан танбур-дутор ҳам олволишган бўлса ажабмас. Даладан қайтар пайт «Тановор» янграб қолмасайди.

— Қандини уришсин, ўғлим. Айни ўйнаб-куладиган вақтлари. Куй лайверишсин, қувнайверишсин!..

— Йўл-йўлакай хирмондан ўтиб келдим,— деди Насриддин ака дастурхондан сўнг.— Анча пахта чиқибди. Кечга довур 3—4 тележкага бориб қолар.

— Кеча 3 процентча пахта топширдик,— деди унинг гапини қувватлаб Худойқул.— Бугунгиси 4 процентдан ошади.

— Яхши! Суръатни бўшаштирманглар. Вақт ғанимат. Ҳа, айтмоқчи, ўзинг қачон теримга тушмоқчисан?

— Барг тушиб, ғўза тўшига бироз офтоб тегсин, деб тургандим. Мана, айтганимдай бўлди. Энди бошлайман.

— Шуни яхши бил, колхозда биринчи бўлиб бошлайсан. Дефолиация дастлаб сенда ўтган. Кеча учувчиларни кўргандим. «Баргнинг тўкилиши қалай», деб сўрашди. Ёмон эмас дедим. Хурсанд бўлиб кетишди. Энди бу ёғи ўзингга боғлиқ. Ҳиммат камарингни боғлайвер ука.

— Хотиржам бўлаверинг, Насриддин ака. Бўш келмаймиз!

...ОЛТИН КУЗ. Ардоқлаб ерга чигит ташланган кезлардан буён азамат деҳқон орзиқиб кутган қувончли дамлар етиб келди. «Пахтаой» чиройи бугун кундек тўлишди. Ҳа демай, колхоз пахтазорларида «зангори кема»лар ҳайқириб суза бошлайди. Меҳнат таронаси, зафар қўшиғи яна ҳам авжга минади.

БЕКОБОД район Дзержинский номли колхознинг комплекс механизациялашган звено бошлиғи Худойқул Пардаев билан суҳбатлашиб ўтирибмиз. У бекободлик 50 центнерчи азаматларнинг бири. Бу йил у бошлиқ звено миришкорлари 73 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан пландаги 24 ўрнига 50 центнердан хирмон кўтариш ва партиямиз XXV съезди шарафига Ватанга 350 тонна «оқ олтин» армуғон этиш мажбуриятини олишган.

Ҳа, шижоаткорларнинг сўзи бир, ваъдаси чин. Баҳорги оби-ҳаво қийинчиликлари, саратондаги сув танқисликларини мардонавор бартараф этган звено пахтакорлари далаларда мажбуриятни тўла қоплай оладиган даражада мўл ҳосил тўпладилар. Бугунги «оқ олтин» баракаси йил бўйи далада тер тўкиб ишлаган, ҳар бир ниҳолни фарзанд меҳри билан ардоқлаб ҳосилга киргизган Шодмонқул Жўраев, Сайфулла Саидқулов, Бозорбой Пардаев каби миришкор сувчилар, Улмон Омонқулова, Қундуз Саидқулова, Меҳри Асророва, Умри Пардаева каби кўплаб серғайрат колхозчи қиз-жувонлар фидокорона меҳнатининг бўлиқ мевасидир.

Худойқул Пардаев — звенода етакчи одам, механизатор. Бу касбда 20 йилдан буён ишлайди, 14 йилдан бери эса звенога бош-қош. Коммунист, Пушкин қишлоқ Советининг депутати. Социалистик мусобақанинг қўша ғолиби. 1972 йили пахтадан юксак хирмон кўтаргани учун механизатор йигит кўксини Меҳнат Қизил Байроқ ордени безади.

— Бу йил машина билан қанча пахта термоқчисиз?— сўраймиз ундан.

— Бултур ҳосилнинг 90 процентини машиналар билан териб олдик,— деди у.— Ўз агрегатим билан 120 тонна пахта тердим. Бу йил эса, ҳамма ҳосилни бункерлардан тўкамиз. Ўзим 200 тонна пахта териб бераман.

Звено олтинпазлари янги юксак зафарларни кўзлаб меҳнат қилишяпти. Тўққизинчи беш йиллик планини ўтган йилиёқ дўндириб қўйган ғолиблар шу кунларда давлат қабул пунктларига ўнинчи беш йиллик ҳисобига дурдона топширмоқдалар.

БУЛТУР звено аъзолари баракали хирмон кўтариб, катта моддий наф кўришди. Бу йил улар яна ҳам кўп даромад олишади. Ҳукуматимизнинг янги ғамхўрлигига кўра қўшимча 38 минг сўм даромад олиш кўзда тутилмоқда. Шундан 15300 сўми колхозчилар ўртасида тақсимланади. Бу—звенонинг ҳар бир аъзоси қўшимча 438 сўмдан устама ҳақ олади деган сўздир.

Давлатингиз ошаверсин, азамат пахтакорлар! Олтин хирмонингизга барака!

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
А. МИРЗААҲМЕДОВ.

Чиноз районидаги Карл Маркс номли колхоз деҳқонлари каноп ўришини тугалламоқдалар. Иш конвейер усулида олиб борилаётганлиги туфайли маҳсулот жўнатиш топшириғи кун сайин ошириб бажарилмоқда. Лубкорлар ҳар гектар ердан 200 центнердан каноп пояси топшириш мажбуриятини қабул қилганлар. Суратда: (чапда) тажрибали механизатор А. Пирманов. Ўнгда колхозчилар машиналар ёрдами билан канопнинг пўстлоғини ажратишмоқда.

А. Абалян фотоси.

УСТАЛАР КОНКУРСИ

Тошкентдаги «Компрессор» заводида мамлакатдаги турли корхоналардан келган 14 илғор ишчи «Энг яхши токар» деган ном олиш учун кураш олиб борди.

Мусобақа эрталаб бошланиб, дарҳол қизиб кетди. Суми шаҳридаги «Центролит» заводидан келган В. Попов топшириқни биринчи бўлиб бажарди. У яхши кўрсаткичга эришмади — 15 минут ортиқча вақт сарфлади. Кейин тошкентлик Н. Дробод қўлидан чиққан буюм жюри столига қўйилди. У детални тайёрлаш учун нормадаги 54 минут ўрнига 51 минут кетказибди. Лекин бу рекорд ҳам унча узоқ турмади. Черкеск машинасозлик заводининг токари Н. Чепуреву тез орада бу кўрсаткичдан ҳам ўзиб кетди. Унинг аъло сифатли 2 детали тайёрлаши учун атиги 41 минут керак бўлди. Москвадаги «Борец» заводидан келган Ю. Михайлов, «Архиммаш» токари Г. Закиян 35 яшар устага етмоқчи бўлиб уринсаларда, ҳеч ким бу кўрсаткични яхшилай олмади.

Натижада Н. Чепуреву (Черкеск) Н. Дробод (Тошкент) ва Ю. Михайлов (Москва) тегишинча биринчи, иккинчи ва учинчи ўринларни олдилар. Уларга диплом ва қимматли совғалар берилди. Конкурснинг ҳар бир қатнашчиси ўз ҳамкасблари билан дўстона учрашув ҳароратини, шунингдек бу соҳадаги энг кучли токарлар билан мусобақалашиб орттирилган тажрибаларни ўз заводига олиб кетади.

(ЎзТАГ).

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

БЕЛЬГИЯДАГИ ТАНТАНАДА ҚАТНАШИШ УЧУН

СЕНТЯБРЬ ойининг охирларида Бельгияда Ўзбекистон ССР иштирокида Совет Иттифоқи кунлари бошланади. Бир неча кун мобайнида Брюссель аҳолиси ўзбеклар диёрида Совет ҳокимияти йилларида ленинча миллий сиёсат амалга оширилганлиги туфайли рўй бераётган ажойиб ўзгаришларни тасвирловчи кўргазмалар билан танишади.

Брюсселга Ўзбекистон ССР делегацияси жўнаб кетди. Тошкентлик бир группа туристлар ҳам ўша ерга борадилар. Тантаналар вақтида республиканинг таниқли жамоат арбоблари Бельгия жамоатчилиги билан учрашиб, Ўзбекистон меҳнаткашларининг бунёдкорлик ишлари, уларнинг халқлар тинчлиги ва бахт-саодати йўлидаги кураши тўғрисида гапириб берадилар.

Совет Иттифоқи кунларида қатнашиш учун Ўзбекистон санъат усталарининг бир группаси Бельгияга жўнаб кетди. Группа составида «Баҳор» ва «Лазги» ансамблларининг артистлари бор.

ҲИНДИСТОН—СССР ЎРТАСИДА БЕВОСИТА РАДИО ЛИНИЯ

ДЕҲЛИ, 22 сентябрь. (ТАСС). Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи икки мамлакат ўртасида бевосита кўп каналли тропосферавий радио линия ўрнатиш тўғрисида келишдилар. Деҳлида имзоланган протокол мураккаб қурилмалар комплекси қуришни кўзда тутади. Бу комплекс Ҳимолай тоғи орқали турғун алоқа боғлашни таъминлайди. Бўлғуси алоқа линиясининг биринчи навбати 12 канал орқали телефон сўзлашувлари, телетайп ва телекс хабарлари юборилишига мўлжалланган. Техниканинг энг сўнгги ютуқларини назарда тутиб ясаладиган асбоб-ускуналарнинг бир қисми Ҳиндистон корхоналарида тайёрланади.

Ҳиндистон коммуникациялар министри Ш. Д. Шарма эришилган битимни Ҳиндистон билан СССР ўртасида доимо кенгайиб бораётган ҳамкорликдаги яна бир муҳим босқич деб таърифлади.

ТЎҚНАШУВЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

БАЙРУТ, 22 сентябрь. (ТАСС). Можарода қатнашаётган томонлар ўртасида Ливан пойтахтида ўт очишни тўхтатиш тўғрисида 20 сентябрда тузилган битим тўла бажарилмаяпти. Байрутда кундузи бироз осойишталик бўлса ҳам кечалари тўқнашувлар яна бошланиб кетади. Ливан радиосининг маълумотларига кўра, кеча шаҳар кўчаларидан 85 та мурда териб олинди.

Пойтахтда асосий озиқ-овқат маҳсулотларининг танқислиги сезилмоқда. Нон, гўшт, сабзавотнинг нарҳи бирданига кўтарилиб кетди. Шаҳар марказида яна ёнғинлар бошланди. Сурия ёнғин қисмлари ўт ўчиришда қатнашмоқдалар.

Сурия Бош министрининг ўринбосари, ташқи ишлар министри А. Х. Ҳаддам воситачилигида президент саройида сиёсий маслаҳат давом этди. Бу маслаҳатлашувда президент С. Франжье, Бош министр Р. Караме, ички ишлар министри К. Шамун ва Ливан армияси бош штабининг бошлиғи генерал С. Насрулло қатнашдилар. Ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимни амалга ошириш учун кўриладиган самарали чоралар масаласи муҳокама қилинди.

НОРМАЛЛАШТИРИШ ЙЎЛИДА

ЛИССАБОН, 22 сентябрь. (ТАСС). Матбуотнинг хабарларига кўра, мамлакатнинг сиёсий партиялари билан ҳарбий раҳбарлари ўртасида 30 дан ортиқ давлат секретарлари тайинланажаги тўғрисида олиб борилган музокаралар амалда поёнига етган. Бу секретарлар ҳам ҳукумат составига кириб, унинг ишида бевосита қатнашади. Ҳукумат министрлари каби давлат секретарларининг орасида ҳам Коммунистик партия, социалистик партия ва халқ-демократик партиясининг аъзолари, қуролли кучлар ҳаракатига мансуб офицерлар ва мустақиллар бўлади.

Португалия Компартиясининг Бош секретари Алваро Куньял кеча Казарбрешедаги қишлоқ хўжалик кооперативида (Алентежу вилояти) бўлган митингда сўзлаб, революцион ғалабаларни ҳимоя қилиш учун курашни давом эттириш зарур деди. Меҳнаткашлар, деди у, ўз курашлари билан заминдорлар ер мулкчилиги тўла ва узил-кесил тугатилишига гарантия бермоқликлари, мамлакат қишлоқ хўжалигини социализм йўлида қайта қуриш учун йўл очиб бермоқликлари керак.

Социалистик партия раҳбарлари ҳам ер ислоҳоти ўтказилиши зарурлигини эътироф этмоқдалар. Кеча қишлоқ хўжалиги ва балиқчилик министри социалист Лопеш Кардозу Бежеда меҳнаткашлар ўтказган митингда гапириб, «заминдорлар олтинчи муваққат ҳукуматда ер ислоҳоти тўхтайди, деб ўйлагудек бўлсалар, хато қиладилар», деди.

Қуролли кучларда «бирлашган солдатлар» ҳаракати ривожланиб, мустаҳкамланиб бормоқда. Бу ҳаракат раҳбарларининг айтишича, унда революцион кайфиятдаги солдатлар, сержантлар ва офицерлар қатнашмоқдалар.

Иккинчи томондан, реакцион унсурлар яна аҳолини чўчитиш кампаниясини бошлашга уринмоқдалар. Кейинги кунларда мамлакатнинг бир қанча шаҳарларида иғвогарлик мақсадида беш марта — кичик-кичик мушак ва бомбалар портлатилди. Ҳеч қаерда киши қурбон бўлмаган бўлсада баъзи жойларда анчагина катта моддий зарар етказилди.

«Секулу» газетаси ашаддий ўнг ташкилотлар хизматида бўлган ёлланган фашист агентлар мана шу зўравонлик ҳаракатлари учун айбдордирлар, деб ёзади.

◆ СУРИЯ АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ. Исроилнинг агрессив ҳаркатлари натижасида ота-оналари ҳалок бўлган болаларга катта ғамхўрлик ва меҳрибонлик кўрсатилмоқда. Дамашқда ота-онасидан жудо бўлган ана шундай болалар учун махсус мактаб-интернат қуриб берилди.

Суратда: улар бу ерда ўзларини уйларидагидек ҳис қилишяпти.

ЧТК-ТАСС фотоси.

ФАН ва ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

КИМЁГАРЛАРНИНГ БАЛИҚЧИЛАРГА ЁРДАМИ

Маълумки, балиқчилик хўжаликларида, шунингдек савдо-сотиқ корхоналарида янги балиқни сақлаш ва ташишда катта қийинчиликлар юз беради. Аммо кейинги вақтларда янги балиқ сақлаш муддатини анъанавий усул — тузлаш усулини қўлламай ҳам анча узайтириш мумкин бўлмоқда. Иркутск органик кимё илмий-тадқиқот институтининг ходимлари юксак бактерицад (бактерия кушандаси) активликка эга бўлган полициклин препаратини олиш методини ишлаб чиқдилар. Совутилган денгиз сувига озгина шу препарат сепилса балиқ 15—20 кун мобайнида биринчи сорт даражасида тураверади. СССР халқ хўжалик ютуқлари виставкасининг «Ҳовуз хўжалиги» павильонида кўрсатилаётган янги аппарат Азов-Қора денгиз ҳавзасида ўтказилган кўпдан-кўп тажрибаларда шу хоссасини кўрсатди.

Иркутсклик кимёгарлар давлат кўл ва дарё балиқчилик хўжалиги илмий-тадқиқот институтининг коллективи билан биргаликда янги самарали безарар препаратлар яратиш устида ишлаяптилар. Шулар жумласидан бўлган ихтиоцид препарати ҳовузларни қимматбаҳо зот балиқ боласини қирадиган кераксиз балиқ турларидан холи қилишга имкон беради.

В. ЕРЕМИН.
(ТАСС).

«МЕЧКАЙ» ОКЕАН

Океаннинг ҳатто энг чуқур жойларида ҳам денгиз мавжудодларининг «сувсаши» ҳисобига сув доимо ва анчагина тез «янгиланиб туради». Океаншуносларнинг ҳисобига кўра, бутун жаҳон океанининг улкан ҳажмини тирик организмлар ўрта ҳисобда 200 суткада фильтрлаб ўтказади.

Москва ва Ленинградлик бир группа тадқиқотчиларнинг СССР География жамиятига берган докладида шундай хулосалар бор.

Олимлар микроскопик кичик сув кўкатлари — фитопланктон океан «аҳолиси» орасида энг актив роль ўйнайди. дедилар. Доклад авторларининг ҳисобига кўра, фитопланктон массаси 1,5 миллиард тоннага боради, йиллик «маҳсулоти» эса 600 миллиард тоннага етади. Бу рақам балиқ ва бошқа денгиз организмлари жами вазнидан минг баравар кўпдир.

Фитопланктон кичик бўлишига қарамай иштаҳаси «карнай» кўкатлар. Бу сув кўкатлари бир йилда 6 миллиард тоннадан зиёд турли минерал моддаларни истеъмол қилади. Митти кўкатлар миллиард тонна соф темир, 500 миллион тоннадан зиёд фосфор, 4 миллиард тонна азот ва бошқа элементларни ҳазм қилади.

Фитопланктон биологиясини ўрганиш натижасида сув ости вулқонлари чиқарувчи жуда кўп карбонат ангидрид гази денгиз қарида қандай қилиб йўқолиб кетиш сабабини очишга имкон берди. Карбонат ангидрид ҳам тўймас сув кўкатларига озуқа бўлиб хизмат қилар экан. Лекин, фитопланктон бир йилда 40 миллиард тоннадан зиёд эркин кислород чиқарадики, усиз океанда ҳаёт бўлишини тасаввур қилиб бўлмасди.

Океаншуносларнинг янги ҳисоб-китоблари ва хулосалари ялпи кўламда модда ва энергия умумий айланишини чамалашда муҳим аҳамиятга эгадир.

Н. КОНСТАНТИНОВ.
ТАСС мухбири.

«ТЕМИР ОЙНА»

Ойна ва шиша намликка, иссиқликка бардош бераверади, у электр токини ўтказмайди, шунингдек унинг яна кўп қимматли хоссалари бор. Лекин унинг биттагина айби —мўртлигидир. Хўш, ойнанинг ҳамма фазилатларини бошқа материалларга хос пишиқлик билан қўшиб бўлмасмикин! Шундай изланишлар натижасида шлакоситалл вужудга келди. Уни шиша дейишмайди. Аниқроқ қилиб айтилса, шиша кристаллик материалдир. У металлургия шлаки, кварц қуми ва бошқа баъзи қўшимчалар пиширилиши натижасида ҳосил қилинган шиша массасидан олинади.

Уни тайёрлаш қийин эмас. Масса прокат машинасига берилади ва у узлуксиз лента чиқариб туради. Лентага махсус печда термик ишлов берилгач, маълум катталикдаги тахталар қилиб қирқилади. Шу тахталар юзига керамик бўёқ суртилади ва у пиширилади.

Тим кўк, сариқ, яшил, кулранг, шлакоситалл рангли тиниқмас ойна сингари кўринсада аммо у жуда пишиқ бўлади. Унинг юзига бирон нарсани урсангиз, темир тахтани овозига ўхшаш овоз чиқади. Бундай плиталар биноларнинг ички ва ташқи деворларини, балкон ихоталарини безайди.

Янги материал ҳам кўркам, ҳам пишиқдир. Кимёвий актив моддаларга бардош бера олганлигидан газ мўриларими, электролиз ванналари, кислота конлари юзини қоплашда танҳо материал ҳисобланади. У шиша сингари намлик ва булғанган ҳавони писанд этмайди. Шунинг учун ҳам ундан деворлар, устунларни коррозиядан ҳимоя қилишда, пол бетига қоплашда фойдаланилади. Ундан ҳаво электр линияларида ишлатилувчи изоляторлар ҳам ясалади.

Янги қурилиш материали Донецк область Константиновский «Автостекло» заводида ишлаб чиқарилмоқда. СССР қишлоқ хўжалиги ютуқлари виставкасида шлакоситалл ва ундан ишланган буюмларнинг намуналарини кўриш мумкин.

В. ГАРИН.
(ТАСС).

КОЛХОЗДА ТЕАТР ФИЛИАЛИ

Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида Ҳамза номли академик драма театрининг филиали очилди. Эндиликда колхоз аҳли ўз клубида машҳур санъат усталари ижросидаги саҳна асарларини томоша қилиш имконига эга бўлдилар.

Янги ижодий коллектив дала меҳнаткашлари олдида янги спектаклларни намойиш қилибгина қолмай, колхозда бадиий ҳаваскорлик ишларини ривожлантиришга ҳам бошчилик қилади. Филиални Ўзбекистон театр жамияти оталиққа олган. Жамиятнинг ишлаб чиқариш комбинати филиални зарур жиҳозлар билан таъминлаш, турли декарация ва кийим-бош тайёрлашда катта ёрдам беради.

Колхозда театр филиалининг очилиши қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари билан санъаткорлар ўртасидаги дўстлик алоқаларининг мустаҳкамланишида катта босқич бўлиб қолди.

Она-Ватан бўйлаб

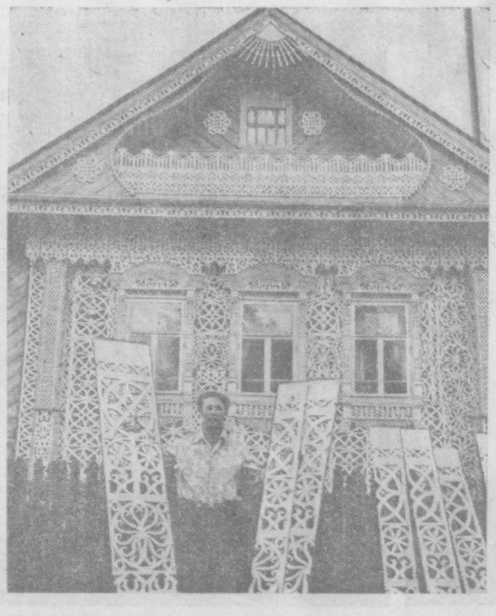

◆ ИВАНОВО ОБЛАСТИ Палех посёлкасида шу жой номида кафе-ресторан ишга тушди. Ресторанининг овқатланиш заллари тасвирий санъат асарлари билан безатилган. Бинонинг ташқи томонига ёғоч нақшлари билан чиройли безак берилган. Бинони жиҳозлашда Соймицы қишлоғидан бўлган колхозчи — халқ устаси Константин Муратов фаол иштирок этди.

Суратда: К. Муротов ўз уйи олдида.

И. Дини фотоси.

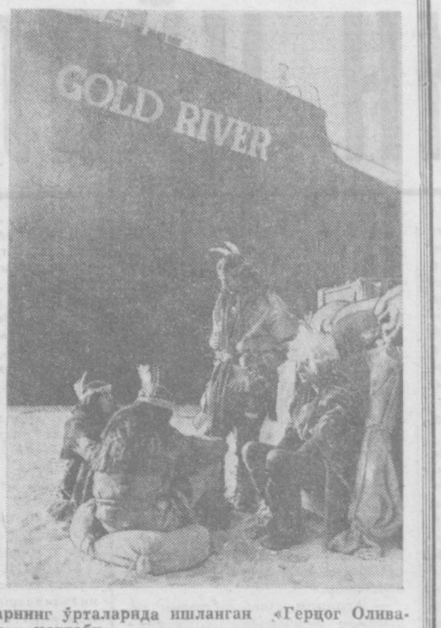

◆ «МЕТРОПОЛИТЕН» музейи дурдоналари. Суратда: 1630 йилларнинг ўрталарида ишланган «Герцог Оливарес портрети» картинаси. Рассом-Диего де Сильва Веласкес, Испан мактаби.

В. Черединцев фотоси.

◆ ЛИТВА ССР. Литва киностудиясида уч сериялик рангли «Смок Белью» бадиий фильми суратга олинмоқда. Фильмга Жек Лондоннинг шу номдаги асари асос қилиб олинган. Бу фильм машҳур америка ёзувчисининг 100 йиллигига бағишланади. Суратда: шу фильмдан кадр.

Т. Жебраускас фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ КЕНГАЙМОҚДА

Шу кунларда Бектемир шаҳрида минг номерли автомат телефон станциясининг қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. АТС ишга тушгач шаҳарликлар мамлакатимизнинг турли бурчаклари билан гаплашиш имконига эга бўладилар.

Ғазалкент шаҳрида ҳам минг номерли телефон станцияси битай деб қолди. Қибрайдаги янги АТСнинг 500 номери эса ҳозир қишлоқ аҳлига хизмат қилмоқда. Яқин кунлар ичида автомат телефон станциясининг қолган 500 номери ҳам деҳқонлар хизматида бўлади.

Шунингдек, Дукент қишлоғида ҳам 450 номерли АТС фойдаланишга топширилди. Қишлоқ аҳли АТС хизматидан мамнун бўлмоқда.

ЯНГИ МОДЕЛЛАР

Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикаси коллективи кўплаб мавсумий пойафзаллар ишлаб чиқаришга киришди.

Пойафзалчилар йил бошидан бери 80 га яқин моделдаги турли оёқ кийимлари ишлаб чиқаришни ўзлаштирдилар. Улар ишлаб чиқарган мактаб ёшидаги болалар учун кузги, қишки ботинкалар, эркаклар ва аёлларнинг мавсумий пойафзаллари харидорларга манзур бўлмоқда.

ОЧИҚ ҲАВОДА

МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ МАСКАНИ

— Турист бўлиб сафар қилган пайтимда чоғроқ бўлса-да, мўъжазгина сузиш ҳавзаси (бассейн) менга маъқул бўлиб қолган эди. «Қани энди бизда ҳам шундай бассейн бўлса» деб ўйлаб кўйдим. Ён дафтаримни олиб, схемасини чиздим. Уйга, колхозга келгандан кейин ҳар ҳолда дарров бўлмаса ҳам, кейинроқ парк ичида бассейн қуриб олдим.

... Биз икки тарафига арча экилган хиёбон бўйлаб борар эдик. Шарафиддин Сайфиддинов изоҳ бериб борарди. У асли географ эканлиги учун бўлса керак, ҳар йилги отпускасида туристик сафарга боради. Сайфиддинов 15 йилдан бери Охунбобоев номли колхозга раислик қилиб келмоқда.

Биз боя тилга олган сузиш бассейн ва бошқа ибратли нарсалар Ўзбекистон республикаси, Андижон области, , Избосган районининг Луғумбек қишлоғида.

Одатда туристлар сафардан нималар олиб келишади? Совға-саломлар, ўйинчоқлар, маҳаллий ҳунармандчилик буюмларини келтиришади. Сайфиддинов эса гоҳ бассейн чизмасини, гоҳ турли дарахт кўчатларини, гоҳ фонтанлар схемасини, гоҳ кўп йиллик гуллар пиёзини олиб келади. У Севастополь, Таллин, Ленинград, Петродворец, Киев, ё Сочи ва бошқа кўпгина шаҳарларга бориб, шундай совғалар билан қайтган.

Шу тариқа Луғумбек қишлоғида барпо этилган колхоз парки ўз номи билангина эмас, моҳияти билан ҳам пахтакорларнинг чинакам маданият ва истироҳат маскани бўлиб қолган. Унга «Баҳор» номи берилгани бежиз эмас.

Баҳайбат шохли азм чинорлар ва Россия гуллари, маҳаллий ва Қрим арчалари, қайинлар яшнаб турибди. Георгин ва қаъни гуллари чамандек очилган. Хиёбонлардан бирида бошдан-оёқ чўзилган фонтанлар тизмасининг икки четига атир гуллар экилган. Парк марказидаги кўл соҳилига мажнунтоллар соя ташлаган.

Гулдонлар, фонтанлар, сопол идишлар, тошга ўйиб ишланган жимжимадор гуллар, ҳассос усталар қўли билан бино қилинган. Колхоз раиси олис жойлардан рассомлар таклиф қилиб ўтирмади. Колхознинг ўзида кулолчилар бригадасини тузди. Луғумбекда истиқомат қиладиган истеъдодли уста Шоймулла Галиуллинни уларга бошлиқ қилиб тайинлади.

Паркка туташган стадионда футбол майдони ва югириш йўлкаси, қум соҳилли чоғроқ сув ҳавзаси ва бояги очиқ сузиш хавзаси бор. Бу ердаги ҳамма нарса пухта ўйлаб, турли дидлар, майллар, урф-одатларга мўлжаллаб қилинган.

Энди саратон чошгоҳини, термометрнинг симоб устуни 40 градусга кўтарилган пайтни тасаввур этинг, унда сиз бу воҳа-соя-салқин дарахтзору, оромижон сув маскани маҳаллий аҳоли учун нақадар зарур эканлигини тушунасиз.

Луғумбек қишлоғи жойлашган Фарғона водийсида иссиқ пайтлар 300 кунга боради. Демак, парк колхозчилар учун шунча кун очиқ бўлади. Аслида бу ерни очиқ ҳаводаги ўзига хос маданият уйи деса бўлади.

«Баҳор» боғининг марказий хиёбонида революция ва меҳнат ветеранларининг скульптура портретлари фахрий ўрин олган. Улар орасида қишлоқда биринчи бўлиб паранжи ташлаган довюрак ўзбек аёли Омонбиби Хўжамбердиева суратига ҳам кўзингиз тушади. У чинакам жасорат кўрсатди. Омонбибини қишлоқ советига раис қилиб сайладилар. Душманлар уни шу куниёқ—сайлов ўтказилган куниёқ ўлдиришди.

Мана шу ерга, ветеранлар хиёбонига ёшлар ғоявий матонат намунасини ўрганиш, руҳий куч олиш учун, кексалар эса бахтиёр келажакни, деб жон берган тенгдошларига таъзим бажо этиш учун келадилар.

Паркка уч юз туп арча экилган — луғумбеклик уч юз йигит Улуғ Ватан урушининг жанг майдонларидан қайтиб келмаган. Уларнинг хотираси эъзозлаб абадийлаштирилган.

Бу ерда, паркда ёш пионерлар бўйнига биринчи марта қизил галстук бойланади. Йигит ва қизларга паспорт топширилади, армияга бораётган йигитлар шу ерда тантанали узатиб қолинади, ёшлар пахтакорлар сафига қабул қилинади, табаррук таваллуд кунлари оқсоқолларнинг ҳурмати ўрнига қўйилади.

Ҳозир қишлоқда қурилаётган атеистлар уйида кичикроқ планетарий ҳам бўлади. Бу муассаса «Баҳор» паркига бирлашган яхлит маданий-оқартув комплекси таркибига киради.

Паркда оммавий сайллар, карнаваллар, «Марҳабо ёз!», «Гуллайбер, баҳор!» деган театрлаштирилган байрамларни ўтказиш Луғумбек ва яқин атрофдаги қишлоқлар аҳолисининг яхши анъанаси бўлиб қолади.

— Паркка ким қараб туради? — деб сўрадим раисдан.

— Мактаб ўқувчилари, — деб жавоб берди у. — Болалар пахта етиштиришнигина эмас, атиргул ўстиришни ҳам ўрганишсин. Ҳар бир киши ўзи яшаб турган ерни безайбилиши керак.

Мен мактабга кириб, ўқитувчилар билан суҳбатлашдим. Улар табиатшунослик, ботаника дарсларини болалар паркда қандай ўтказишаётганлигини, дарахтларнинг тагини юмшатиб, танасига оҳак суртиб қўйишаётганини, бачки шоҳларни қандай буташаётганини гапириб бердилар. Болалар табиатшунослик маҳоратини шу ерда ўрганмоқдалар, табиат гўзаллигини ҳурматлаш ва ардоқлашни машқ қилмоқдалар.

Бу паркни барпо этиш, эҳтимол осон бўлмагандир? — деб сўрадим раисдан.

— Қандай тушунтирсам экан... деярли ҳеч қандай моддий қийинчилик бўлмади. Ўртача даромадли ҳар қандай колхоз ҳам шундай парк қура олади. Аммо бошқача қийинчиликлар бўлди. Психологик тўсиқларни бартараф этишга тўғри келди. Парк учун ер ажратиб бўлмайди, дейувчи кишилар топилиб қолди. Дарҳақиқат, биздаги ҳар гектар ер ҳисобда. Пахта экилса, ундан катта фойда олинади. Бундай жўн фикр тарафдорларининг қарашини ўзгартиришга тўғри келди. Мақтанмоқчи эмасману, аммо, энди бизнинг «Баҳор»ни кўргани келиб туришибди. «Бундай мўъжизани қандай ярата олдинглар? —деб ҳайрон қолишмоқда. Биз бўлсак шу соя-салқин хиёбонларсиз, бассейн ва стадионсиз қандай яшаб бўлишини тасаввур қила олмаймиз. Буларнинг ҳаммаси қишлоқда оддий нарса бўлиб турмушга сингиб кетди.

«Турмушга сингиб кетди» деган гап қизилсўзлик қилиб айтилгани йўқ. «Баҳор» парки аста-секин бўлсада одамларнинг феъл-атворига дадиллик билан катта ўзгартишлар киритмоқда, ўтмиш сарқитларига қарши яхшироқ, таъсирлироқ курашишга ёрдам бермоқда.

Кечқурун мен йигит-қизларнинг қўл ушлашиб сайр қилиб юрганини кўрдим, бу ҳолни теварак-атрофдаги қишлоқларда камдан-кам кўрасиз. Паркда янгича никоҳ тўйлари ўтказилмоқда. Бу ерда одамлар маданий ҳордиқ чиқаришни ўрганмоқдалар. Бу ердан улар уйларига бардамлик ва соғломлик озиғинигина эмас, янги турмуш урф-одатларини ҳам олиб кетмоқдалар: қандай кийиниш, жамиятда ўзини қандай тутиш, эркак киши аёл кишига қандай муомила қилиши лозимлигини ўрганиб кетмоқдалар.

Шуларнинг ҳаммаси оқибат натижада бевосита бўлмаса ҳам, аммо бавосита экономикага ижобий таъсир қилмоқда. «Баҳор» парки кенгаймоқда, Охунбобоев номли колхоз бойиб бормоқда, давлатга пахта сотиш беш йиллик плани тўрт йилда бажарилди. Пахта ҳосилдорлиги гектар бошига қирқ центнердан ошди. Бултур колхоз тўрт миллион сўм даромад олди.

Луғумбек қишлоғидаги ҳамма ана шу ҳисоб-китоблар, суҳбатлар, паркда ҳам, қайтадан қурилган янги марказий тўғонда ҳам кўрилган нарсалар ана шундай хулосага олиб келди. Андижон областида йигирматадан ортиқ мана шундай парклар бор. Ўзбекистоннинг бошқа областларида ҳам бундай парклар барпо этилган. «Очиқ ҳаводаги маданият уйлари»да ишлаш соҳасида қимматли тажриба тўпланди. Шу тажрибани умумлаштиришда тузукроқ мулоҳаза қилиниб, ҳар бир хўжаликда, ҳар бир қишлоқда ўрганса бўладиган ҳамма энг яхши, энг мақбул нарсалар танлаб олинса бўлмасмикан.

Л. КУРИН.

(«Правда»нинг махсус мухбири).

Андижон области.

(«Правда», 23 сентябрь).

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ...

ХАРИДОРНИНГ қувончи, миннатдорчилиги савдо ходими учун катта мукофотдир. Бундай мукофотга сазовор бўлиш учун эса сотувчи хушмуомала, сезгир, ҳозиржавоб бўлиши керак.

Собир Раҳимов райони, Қорақамиш массивидаги 32-озиқ-овқат магазини коллективи фаолияти бунга мисол бўла олади.

...Райпишчеторг коммунистларининг йиғилишида аҳолига маданий хизмат кўрсатишни янада яхшилаш масаласи муҳокама қилинар эди. Йиғилишда савдо-сотиқнинг илғор, прогрессив усулларидан кенг фойдаланиш тўғрисида сўз борарди. Ўзига-ўзи хизмат кўрсатиш усулини кенг жорий қилиш таклиф этилди. Ана шунда коммунист Анвар Раҳимов қўл кўтариб қолди. У ўзи мудирлик қилаётган магазинни савдонинг усулига мослаб жиҳозлашда ёрдам беришларини сўради.

Ана шундан сўнг магазинни қайта ускуналаш ишлари бошлаб юборилди. Янги пештахталар ўрнатилди. Харидорларнинг кириб-чиқишлари, кўнгиллари тусаган озиқ-овқат маҳсулотларини бемаълол харид қила олишлари учун барча қулайликлар яратилди.

Куни-кеча биз бу магазинда бўлганимизда харидорларнинг мамнун чиқиб кетаётганликларининг гувоҳи бўлдик. Гуруч, ун, консерва, қанд ва бошқа маҳсулотлар пештахталар устига дид билан териб қўйилипти.

Ана, бир группа харидорлар сумкаларини тўлатиб чиқиб келишяпти. Улардан бири Ҳамро ая Раҳимова билан суҳбатлашдик.

— Раҳмат, болаларим,— дейди у.— зап иш бўлди-да.

Сўнг у сумкасини кассир—сотувчи Карим Файзуллаев олдига қўйди. Каримжон уларни чўтга солди.

— Беш сўм саксон олти тийин... Мана қайтимини олишни унутманг онахон.

— Умрингдан барака топ, ўғлим,— деди Ҳамро ая хурсанд эди...

— Бундан икки йил илгари, —дейди магазин мудири Раҳимов, —бир йиллик товар обороти ҳажми 500 минг сўмни ташкил этарди. Кейинги йилларда янги бўлимлар очдик. Сабзавот, сут маҳсулотлари билан савдо қилиш кенгайтирилди. Озиқ-овқат маҳсулотларининг ассортименти кўпайди. Айниқса, ўзига-ўзи хизмат қилишга ўтганимиздан сўнг хизмат маданияти янада юксалди. Ҳозир кунига 2500 ўрнига 3000 сўмга яқин савдо қилинмоқда.

Мовлуда Эргашева, Ғаффор Усмонов, Собир Тўлаганов сингари сотувчилар ўзларининг хушмуомаликлари билан харидорларнинг ҳурмат-иззатига сазовор бўлмоқдалар.

Н. ИСАЕВ.

Суратда: магазинда савдо пайти. А. Абдиян фотоси.

Спорт

ЧЕМПИОНАТ ТУГАДИ

Кеча Москвада оғир атлетика бўйича навбатдаги жаҳон чемпионатига якун ясалди. Баҳодирлар анжуманининг якунловчи кунида мусобақанинг энг юксак мукофотлари учун иккинчи оғир вазндаги штангачилар куч синашдилар. Асосий кураш жаҳон рекордчиси, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери Василий Алексеев ва болгариялик ёш оғир атлетикачи Христо Плачков ўртасида бўлди.

Биринчи оғир вазнлилар баҳсида эса Болгария терма командасининг вакили В. Христов катта муваффақият қозонди. У бир йўла учта жаҳон рекордини ўрнатди. В. Христов даст кўтаришда 180 килограмм, силтаб кўтаришда 237,5 килограмм натижа кўрсатиб, қўшкураш ҳисобида 417,5 килограмм жамғарди. Иккинчи ўринни вакилимиз В. Можейков ишғол қилди. Команда ҳисобида Болгария терма командаси олдинда.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Олий лига командалари ўртасида мамлакат чемпионатининг навбатдаги турида яна бир учрашув ўтказилди. Москва динамочилари ўз майдонларида одессалик денгизчиларни қабул қилдилар ва 1:0 ҳисобида устун келдилар. Ягона тўпни «Черноморец» дарвозасига Гаврилов киритди.

Биринчи лигада эса 30-тур ўйинлари бўлиб ўтди. Бу турда пешқадамлар муваффақиятли ўйнаб ўзларининг вазиятларини анча мустаҳкамлаб олдилар. Жумладан, Фрунзеда «Олға» командаси билан учрашган «Крылья Советов» (Куйбишев) футболчилари 4:2 ҳисобида ғалабага эришдилар. Олмаоталик футболчилар ўз майдонларида «Шинник» (Ярославль) командасини 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратишди. Ҳозир турнир жадвалида Волга бўйи футболчилари 40 та очко билан пешқадамлик қилишмоқда. Олмаоталикларда ҳам шунча очко бор.

Минскнинг «Динамо» командасини ўз майдонида 5:1 ҳисобида ютган «Нефтчи» футболчилари эса очколар сонини 38 тага етказиб учинчи ўринга чиқиб олдилар. Шуниси қизиқки, Минскда ўтган биринчи давра ўйинида худди шундай ҳисоб билан Белоруссия футболчилари устун келишган эди.

ВЕЛОСИПЕДЧИЛАР БАҲСИ

Фарғонада аёллар ўртасида критериум пойгаси бўйича Бутуниттифоқ мусобақалари ва эркаклар ўртасида СССР чемпионати бўлиб ўтди.

Аёллар ҳар бири икки километру, олти юз метр бўлган 6 та оралиқ маррали 12 даврани айланиб чиқишлари керак эди. Бу мураккаб масофада ригалик спортчи Б. Цауне маррага биринчи бўлиб келди.

Эркаклар ўртасида мусобақа бошидаёқ ригалик армиячи Галина-Ускас ташаббусни ўз қўлига олди ва маррага биринчи бўлиб етиб келди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ

Реклама ва эълонлар

САНЪАТ ИШҚИБОЗЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ШАҲАР, ОКТЯБРЬ РАЙОН МАДАНИЯТ БЎЛИМИНИНГ 3-МАДАНИЯТ УЙИ ҚОШИДАГИ

«БАЁТ»

ХАЛҚ АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИ СТУДИЯСИ 1975—76 ЙИЛЛАР УЧУН ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА ЯНГИ ЎҚУВЧИ — ИШТИРОКЧИЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЎЗБЕК МИЛЛИЙ ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ ОРКЕСТРИ: доира, чанг, рубоб, ғижжак, най, қўш най, кларнет, дутор, аккордеон — баян, ноғора, карнай-сурнай ва афғон рубоби (бу бўлимга кирувчиларда ўзларининг шахсий музика асбоблари бўлиши шарт).

ХАЛҚ РАҚСЛАРИ БЎЛИМИ: классик рақслар, характерли, эстрада ва пантомимик рақслар. Бу бўлимда СССР ва жаҳон халқлари рақслари ўргатилиб, 12 дан 30 ёшгача бўлган йигит-қизлар қабул қилинади.

ҚЎШИҚ, ВОКАЛЬ ВА ХОР САНЪАТИ БЎЛИМИ.

БАДИИЙ СЎЗ (конферансье лик).

Дарслар махсус театр ва ўқув корпусларида олиб борилади.

СТУДИЯДА ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИНИНГ СТУДЕНТЛАРИ, ИШЧИ-ЁШЛАР ВА МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИ ИШ ВА ЎҚИШДАН ТАШҚАРИ БЎШ ВАҚТЛАРИГА ҚАРАБ ҚАТНАБ ЎҚИШЛАРИ МУМКИН.

Юқоридаги ҳамма бўлимларда ўқув муддати — 3 йил.

БИТИРУВЧИЛАРГА МАХСУС ГУВОҲНОМА БЕРИЛАДИ.

ШУНИНГДЕК, МАДАНИЯТ УЙИ ҚОШИДА ҚУЙИДАГИ МАХСУС КУРСЛАР МАВЖУД: **бичиш-тикиш** (қизлар учун мўлжалланган бўлиб, ўқиш муддати — 1 йил), **радиотелемастерлар** ўқиш муддати — 10 ой), **машинкада ёзув** (секретарь машинисткалар, ўқиш муддати — 6 ой), **фортепьяно** (7 йиллик музика мактаби ҳажмида).

ЮҚОРИДАГИ КУРСЛАРНИ БИТИРУВЧИЛАРГА ҲАМ ГУВОҲНОМА БЕРИЛАДИ.

ЮҚОРИДАГИ БАРЧА СТУДИЯ ВА КУРСЛАР УЧУН МАДАНИЙ ВА БОШҚА ШАРОИТЛАР МАВЖУД.

Хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларни қабул комиссиясига топширишлари лозим: маданият уйи директори номига ариза, 3х4 см, ва 6х9 см ҳажмли (4 тадан) 8 дона фотосурат, таржимаи ҳоли, яшаш жойидан, ишхона ёки ўқиш жойидан справкалар (квартирада турувчилар справка топширмайди), паспорт, ҳарбий билет ва бошқа ҳужжатлар шахсан кўрсатилади.

ҲАММА БЎЛИМЛАРГА ҲУЖЖАТЛАР 30 СЕНТЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ДАРСЛАР 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Қабул комиссияси ҳар куни (якшанба кунидан ташқари) **эрталаб соат 9.00 дан 12.00 гача ишлайди.**

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, А. Беруний кўчаси, 27-квартал (7, 16, 19-трамвайлар, 11, 28-автобуслар, 8-троллейбуснинг «Ўқитувчилар уйи» бекати). «Баёт» халқ студияси ёки 3-маданият уйи дирекцияси.

Телевидение

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00—МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — «Қизил галстук». 19.00 — Беш йилликнинг якунловчи йили. 19.30 — **«Ахборот».** 19.45 — Сенинг замондошинг. 20.20 — **«Ахборот».** 20.40 — Дала шийпони — идеология ишининг маркази. 21.00 — КПСС XXV съездига меҳнат рапортлари. 21.30 — Зулайҳо Оқилова рақсга тушади. 22.00 — МОСКВА. **«Вақт».** 22.30— **Футбол:** СССР — Норвегия. 00.15 — Оғир атлетика бўйича жаҳон ва Европа чемпионати. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Қизиқарли учрашувлар. 12.05 — **Қирол Пиф-Паф** (телеспектакль). 18.15 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 19.45 — Халқ ижоди. 20.30 — **Бўш келманг, қизлар.** 22.00 — Ҳужжатли фильмлар. 23.30 — **Осмондан тушган беш киши** (бадиий фильм). **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Ўқитувчи экрани. 20.35 — Ҳужжатли фильм. 20.50 — Ўқув кўрсатуви. 21.30 — Тошкент янгиликлари. 21.45 — Қизиқарли математика. 22.25 — Телефильм.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24|IX да **Кўк эшик ортидаги аёл,** 25|IX да **Кўрмайин босдим тиконни.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 24|IX да **Хонума хоним,** 25|IX да **Олифта.**

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Бобби (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ҚОЗОҒИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Уч мушкетёр — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Полициячи бўлган эди — «ФЕСТИВАЛЬ».

Изма-из — «ХИВА».

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, №26. ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача Эълонлар — 338142.

Р—03638. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64634. Б—3466.